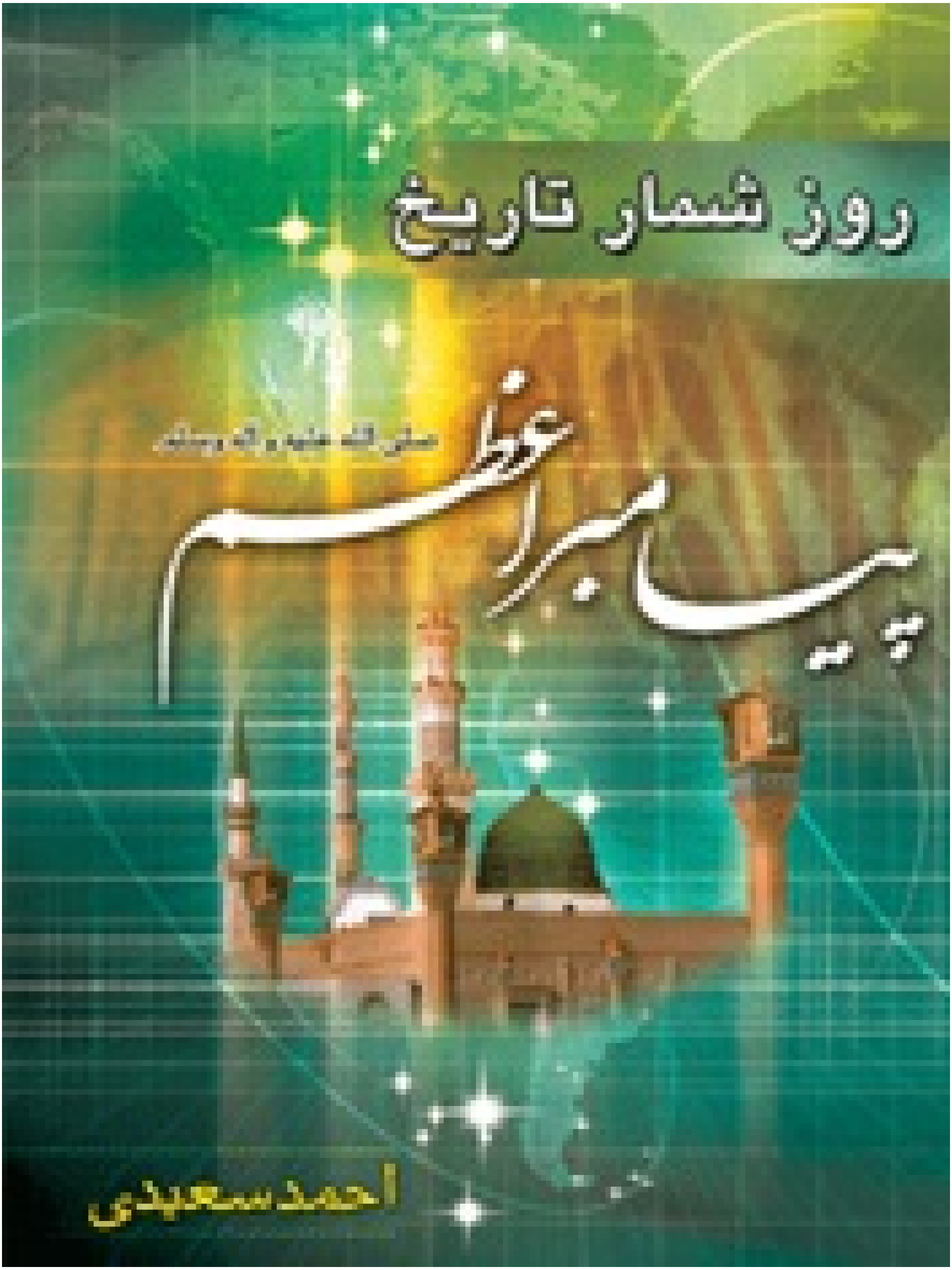

روز شمار تاریخ
پیامبر اعظم
احمد سعیدی

بسم الله الرحمن الرحیم

روزشمار تاریخ پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله)

نویسنده:

احمد سعیدی

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

روز شمار تاریخ پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم

مشخصات کتاب

سرشناسه : سعیدی، احمد، ۱۳۴۶ - عنوان و نام پدیدآور : روز شمار تاریخ پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله و سلم)/ گردآورنده احمد سعیدی. مشخصات نشر : قم: مسجد مقدس جمکران ۱۳۸۵. مشخصات ظاهری : ۲۱۶ ص. ۱۲×۱۶س م. شابک : ۵۰۰۰ ریال : ۹۶۴-۹۷۳-۰۱۵-X ؛ ۵۰۰۰ریال (چاپ دوم) یادداشت : چاپ دوم: زمستان ۱۳۸۶. یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس. موضوع : محمد (ص) ، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ق -- سرگذشتنامه شناسه افزوده : مسجد جمکران (قم) رده بندی کنگره : BP۲۲/۹ /س۶۸۵ر۹ رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۳ شماره کتابشناسی ملی : م۸۵-۱۸۵۸۱

مقدمه

بسم اللَّه الرحمن الرحیم الحمد للَّه رب العالمین و صلّی اللَّه علی سیدنا محمّد و آله الطیبین الطاهرین و لعنه اللَّه علی اعدائهم اجمعین.

«قال رسول اللَّه صلی الله علیه وآله: ما اُوذِی نَبِی مِثْلَ ما اُوذِیتُ»(۱)

«هیچ پیامبری به اندازه من اذیت نشد»

چه کسی باور می کرد دینی که روزگاری پیامبرش یکّه و تنها از غار حرا به پایین آمد تا ندای الهی را به گوش جهانیان برساند، اکنون بیش از یک میلیارد و چند صد میلیون نفر پیرو و جان نثار داشته باشد؟

در ابتدای بعثت، روزگاری بر این دین گذشته است که روی کره زمین فقط دو نفر پشت سر این پیامبر می ایستادند و خدا را عبادت می کردند.

حال خود تصور کنید که این پیامبر باید چقدر زحمت و سعی و تلاش کرده باشد؛ چقدر صبر و تحمل داشته باشد تا بتواند اصحابی را دور خود جمع کند و یارانی را شیفته و عاشق خود نماید تا پیام او به اقصی نقاط عالم گسترش پیدا کند.

کدام تاریخ نگار و سیره نویس

توانسته است آن همه تلاش شبانه روزی پیامبر رحمت صلی الله علیه وآله وسلم و شکنجه های یاورانش را در کتابی جمع کرده باشد؟

کدام کتاب تاریخ را سراغ دارید که توانسته باشد گوشه ای از رنج ها، تهمت ها، زخم زبان ها و شکنجه های مشرکان و کافران را که نثار پیامبر می کردند، به تصویر بکشد؟

چه کسی درک می کند که وقتی پیامبر رحمت و رأفت و پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم پیام و ندای توحید را سرداد، او را ساحر و مجنون و ... خواندند؟

چه می دانیم که پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم از دست مردم مشرک و کافر چه کشیده و چه صبر و تحملی داشته است؟

با این که امین مردم بود ولی در میان آنان؛ حتی اقوام خویش نیز غریب بود؛ خصوصاً آن گاه که ابوطالب رحلت کرده بود، پیامبر به نحوی به طائف پناهنده شد که آن ها هم ناجوانمردانه و توسط بچه های کوچه و بازار، او را از خود راندند.

آن گاه که به مدینه هجرت کرد، حدود ۵۳ سال سن داشت امّا تازه، رزم و جنگ و گریز و سریه ها و غزوه ها شروع شده بود؛ از جنگی به جنگی، اردو در اردو، سریه به سریه؛ از دشمن داخلی و خارجی؛ از منافق و کافر و مشرک. علاوه بر این می بایست کار بیان احکام جدید و تغییر آداب قدیم و ابطال رسوم خرافی را هم انجام می داد و سران جهان را هم به دین خود دعوت می کرد.

یعنی لحظه به لحظه زندگی پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم سراسر کار و زحمت و افتخار و برجستگی است که به یقین می توان گفت هیچ تاریخ نگاری نیست که توانسته باشد همه آن ها را به تصویر

کشیده باشد. امّا آب دریا را اگر نتوان کشید، آیا به قدر تشنگی هم نباید چشید؟!

لـذا در سالی که توسط مقام معظم رهبری به نام مبارک پیامبر اعظم صـلی الله علیه وآله وسـلم مزین شـده است، برآن شدیم تا نگـاهی اجمالی، آن هم فقط به فهرست برخی از برجسـتگی های تاریـخ پر فراز و نشـیب پیامبر رحمت و جهاد به صورت روز شمار داشته باشیم تا مورد استفاده همه؛ خصوصاً جوانان و نوجوانان عزیز قرار گیرد.

در این جزوه از برخی کتـاب هـای تـاریخی معتبر؛ از جمله منتهی الآمـال و کتـاب وقـایع الایام مرحوم شـیخ عباس قمی، سـیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، تاریخ پیامبر اسـلام شـیخ عباس صفایی حایری، حیاه القلوب مرحوم علامه مجلسی؛ خصوصاً فرازهایی از تاریخ پیامبر اسـلام و فروغ ابدیت استاد بزرگوار حضرت آیت اللّه سبحانی که کار تحقیق و تألیف آن بیش از ۱۳ سال به طول انجامیده، و همچنین سر رسید روز شمار پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم استفاده شده است.

امید است در سال پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم با آگاهی از تاریخ پر فراز و نشیب آن حضرت، قدردان زحمات ایشان باشیم.

در پایان از مـدیریت محترم انتشارات مسـجد مقـدّس جمکران حجه الاسـلام والمسـلمین حسـین احمدی «دام عزه» و همکاران گرامی در واحد پژوهش انتشارات؛ خصوصاً برادر سید حمیدرضا موسوی تشکر می شود.

مسجد مقدّس جمکران

جمادی الاول ۱۴۲۷ ه.ق احمد سعیدی

سرآغاز تحول

اشاره

۶۱۶۳ سال بعد از هبوط (فرود)

حضـرت آدم به زمین ۵۷۰ سال بعد از میلاد مسـیح ۵۳ سـال قبـل از هجرت نبوی سال عام الفیل سال ۵۶۹ میلادی ماه جمادی الآخر

ازدواج عبداللّه و آمنه

عبدالمطلب نذر کرده بود که هرگاه تعداد فرزندانش به ده نفر رسـید، یکی از آنان را در راه خدا قربانی کند.(۲) و چنین شد، لـذا بایـد بنابر قرعه، یکی انتخاب می شـد که قرعه به نام عبـداللّه افتاد. امّا هم برادران و هم سایر مردم مانع این کار شدند. لذا قرار شد بین عبد اللّه و شتران قرعه انداخته شود. پس از این که مراسم قرعه کشی برای قربانی شدن یا عبداللّه یا صد شتر انجام گرفت و او از مرگ نجات یافت، حدود ۲۴ سال از سن عبداللّه گذشته بود که عبدالمطّلب دست فرزند خود را گرفت و عازم خواستگاری از آمنه بنت وهب مخزومیه شد.(۳)

سال ۵۶۹ میلادی شب ۱۹ جمادی الآخر

باردار شدن آمنه

سید بن طاووس معتقد است در شب جمعه دوازده شب مانده به آخر جمادی الآخر حضـرت آمنه به وجود شریف پیامبر حامله شد و نوری که تا آن موقع در پیشانی عبداللّه هویدا بود به آمنه منتقل گشت.(۴)

لذا سزاوار است که مسلمانان این شب را احیاء نمایند و به طاعت و عبادت بپردازند.(۵)

سال ۵۷۰ میلادی ۵۳ سال قبل از هجرت

فوت عبداللّه پدر بزرگوار پیامبر

هنوز پیامبر به دنیا نیامده بود که عبداللّه به سفارش عبدالمطّلب جهت تجارت، به شام سفر کرد. وی هنگام بازگشت از شام در یثرب بیمـار شـد و پس از چنـد روز در همانجا از دنیا رفت. پیکر ایشان را در خانه نابغه جعـدی به خاک سپردنـد. این محل تا چندی پیش شناخته شده بود، ولی با توسعه مسجد النبی آثار آن را معدوم کردند.

میراث عبداللّه، فقط ۵ شتر و یک گله گوسفند و یک کنیز به نام امّ ایمن بود که بعدها پرستار پیامبر شد.(۶)

۵۷۰ میلادی اوّل ماه محرم

اصحاب فیل

هجـوم سـپاه ابرهه به مکّه معظمه جهت تخریب خـانه خـدا به فرمانـدهی ابرهه الاشـرم در این زمـان واقع شـده است. آنـان می خواستند با تخریب کعبه، همه دل ها را به کلیسای ساختگی خود در صنعا متوجه کنند.

این سـپاه که به اصـحاب فیل معروف شد، با معجزه الهی و پرندگان آسـمانی نابود شدند. لذا آن سال را عام الفیل نامیدند.(۷) سوره فیل که بعدها نازل شد مؤید این جریان است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمانِ الرَّحِيمِ أَلَمْ تَرَ كَيفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحابِ الْفِيلِ أَلَمْ يجْعَلْ كَيدَهُمْ فِى تَضْلِيلٍ وَأَرْسَلَ عَلَيهِمْ طَيراً أَبابِيلَ تَرْمِيهِم بِحِجارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ»

۶۱۶۳ سال بعد از هبوط(۸)

سال ۵۷۰ میلادی سال عام الفیل

میلاد نور اعظم

۱۷ ربیع الاول سال عام الفیل بنابر مشهور علمای شیعه هنگام طلوع آفتاب، پیامبر گرامی اسلام متولد شد.

پدر ایشان عبداللّٰه و مادرش آمنه نام داشت.

سال و ماه تولد حضرت، قطعی و اتفاقی است، فقط در روز آن اختلاف است که اهل سنت و برخی علمای شیعه ۱۲ ربیع الاول را روز تولد می دانند.(۹)

برخی از حوادث هنگام تولد آن حضرت:

۱ - ممنوعیت شیطان از سفر به آسمان ها؛

۲ - سرنگونی بت ها؛

۳ - لرزش ایوان عظیم کاخ مدائن؛

۴ - خشکیدن دریاچه ساوه؛

۵ - جریان یافتن رود سماوه بین کوفه و شام؛

۶ - خاموشی آتشکده فارس بعد از هزار سال؛

۷ - خواب دیدن مؤبدان مجوس.(۱۰)

پیامبر که قبل از تولد، پدر بزرگوار خود را از دست داده بود تحت سرپرستی جدّ خود عبدالمطلب که بزرگ قریش بود قرار گرفت. ایشان نیز نهایت احترام و محبت را نسبت به «محمد» ابراز می داشت.

سال عام الفیل ۲۰ ربیع الاول

حلیمه، دایه پیامبر

«محمّد» فقط سه روز از مادر خود شیر خورد و بعد دو زن دیگر به افتخار دایگی پیامبر نایل شدند.

۱ - ثوبیه: وی چهار ماه او را شیر داد. که قبلاً نیز حمزه را شیر داده بود.

۲ - حلیمه: از قبیله سعد بن بکر بن هوازن.

از چهار ماهگی به بعد «محمّد» به حلیمه سپرده شد تا در مناطق خوش آب و هوای اطراف مکّه بزرگ شود و رشد و نمو و استخوان بندی محکم تری داشته باشند. در ضمن زبان عربی فصیح را فرا بگیرد.

این برنامه تا پنج سال ادامه داشت.(۱۱)

سال عام الفیل ۲۴ ربیع الاول

نام گذاری

روز هفتم ولادت پیامبرصلی الله علیه وآله، عبدالمطلب برای عرض سپاسگزاری به درگاه الهی، گوسفندی کشت و گروهی را دعوت نمود و در آن جشن باشکوه که از عموم قریش دعوت شده بود، نام فرزند خود را «محمّد» گذارد.

وقتی از علت این نام گذاری پرسیدند که در عرب کم سابقه است، گفت: خواستم در آسمان و زمین، ستوده باشد.

البته مادرش نیز قبل از جدش نام او را «احمد» گذاشته بود.(۱۲)

آیه شریفه قرآن: «وَإِذْ قالَ عِیسَی ابْنُ مَرْیمَ یابَنِی إِسْرَآئِیلَ إِنِّی رَسُولُ اللَّهِ إِلَیکُم مُّصَدِّقاً لِّما بَینَ یدَی مِنَ التَّوْرَاهِ وَمُبَشِّراً بِرَسُولٍ یأْتِی مِنْ بَعْدِی اسْمُهُ أَحْمَدُ....»(۱۳)

سال ۵ عام الفیل ۴۸ سال قبل از هجرت

پایان دایگی

کودک عبدالمطلب از قبیله بنی سعد بعد از ۵ سال به مکّه، بازگردانده شد. البته قبل از این هم دو سه بار حلیمه او را پیش مادر آورده بود که یک نوبت آن بعد از پایان شیرخوارگی بود، که با اصرار حلیمه مجدداً او را به قبیله خود برد. علت اصرار هم این بود که در این مدت آثار خیر و برکت فراوانی از وی دیده بود؛ لذا شیوع بیماری وبا در مکّه نیز باعث شد که مادرش با این درخواست موافقت کند.(۱۴)

سال ۶۱۶۹ هبوط

سال ۵۷۶ میلادی سال ۶ عام الفیل

رحلت مادر

پیامبر در شش سالگی برای زیارت قبر پدر، همراه مادر و ام ایمن از مکّه به یثرب مسافرت کردند.

در بازگشت از این سفر و در محلی به نام «ابوا» مادرش نیز فوت کرد و در همان منطقه وی را دفن کردند. و چه داغ سنگینی! اگرچه این داغ «محمد» را بیش از پیش در بین اقوام خود عزیز و گرامی کرد.

مادر پیامبر در هنگام فوت حدود ۳۰ سال سن داشت.(۱۵)

۵۷۸ میلادی سال ۸ عام الفیل ۱۰ ربیع الاول

رحلت عبدالمطلب

عبدالمطلب جدّ بزرگوار پیامبر خدا و سرپرست ایشان که از بزرگان قریش بود، در چنین روزی وفات یافت وی از آغاز تولد «محمد» تا هشت سالگی، سر پرستی و حمایت از ایشان را برعهده داشت. وی بین ۸۰ تا ۱۲۰ سال عمر داشت.

پس از عبدالمطالب، سرپرستی پیامبر به عمویش، ابوطالب پدر امام علی رسید. و سزاوار نیز همین بود چرا که ابوطالب و عبداللّه از یک پدر و مادر بودند.(۱۶)

سال ۶۱۷۵ هبوط

سال ۱۲ عام الفیل

سفر به شام و بحیرای راهب

پیامبر در سن ۱۲ سالگی، همراه عمویش ابوطالب و با کاروان تجارتی به مقصد شام سفر کردند. این مسافرت از سفرهای شیرین ایشان به شمار می رود، چون از مدین، وادی القری، دیار ثمود عبور کرد و مناظر زیبای طبیعی سرزمین شام را دیدن کرد.

بالاخره در سرزمین بُصری بود که بَحیرای راهب معروف، با دیدن «محمّد» گفت: این طفل آینده درخشانی دارد و همان پیامبر موعود است.(۱۷) چه مضحك است تهمت برخی از مشركان و كافران كه می گفتند: محمد تمام معارف بلند آسمانی و احکام الهی را در همین ملاقات کوتاه فرا گرفته است!

سال ۱۵ عام الفیل ۳۸ سال قبل از هجرت

جوانی و شجاعت

پیامبراعظم صلی الله علیه وآله وسلم از همان دوران جوانی شجاع و دارای روحیه ظلم ستیزی بود که یك نمونه آن این بود که در سن ۱۵ سالگی در یکی از جنگ های قریش با طایفه «هوازن» که آن را حرب فجار می نامند شرکت داشت. کار پیامبر در این جنگ تیر رساندن به عموهای خود بود.(۱۸)

۵۹۰ میلادی ۳۳ سال قبل از هجرت ماه ذی قعده

پیمان حلف الفضول

۲۰ سال پیش از بعثت و در سن ۲۰ سالگی پیامبر جهت دفاع از حقوق افتادگان و ستمدیدگان پیمانی به نام «حلف الفضول» منعقد شد که پیامبر هم عضو آن بود.

اعضـای این پیمان که بیشتر از جوانان تشـکیل شـده بود تعهـد کرده بودنـد که از حقّ مظلومان، از هر قوم و قبیله ای که باشـند دفاع کنند.

پیامبر تا آخر به این پیمان افتخار می کرد و می فرمود هنوز هم بر سر آن پیمان هستم.(۱۹)

سال ۶۱۸۸ هبوط

۵۹۵ میلادی ۱۰ ربیع الاول

ازدواج پیامبر با خدیجه

پیـامبر به هنگام ازدواج ۲۵ ساله و خـدیجه نیز حدود ۴۰ سال داشت که پیشـنهاد ازدواج از جانب خـدیجه صورت گرفته بود. ثمره این ازدواج عبارت بودند از دو پسر؛ قاسم و عبداللَّه و چهار دختر؛ زینب و رقیه و ام کلثوم و فاطمه علیها السلام.

دو شوهر قبلی خدیجه که قبلاً مرده بودند عتیق بن عائذ و ابوهاله مالك بن نباش التمیمی نام داشتند.

مهریه ایشان ۴۰۰ دینار و بعضـی گفته اند ۲۰ شتر بوده است. فرزنـدان پسـر او یعنی قاسم و عبـداللَّه قبل از بعثت فوت کردند.(۲۰)

خطبه عقد ایشان را ابوطالب خواند که بسیار معروف است.

سال ۶۰۰ میلادی سال ۶۱۹۳ هبوط

۱۳ ماه رجب

میلاد وصی

حضرت علی علیه السلام ۳۰ سال بعد از تولد پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله در ۱۳ رجب به دنیا آمدند.(۲۱)

محل تولد وی شـریف ترین و گرامی ترین نقطه روی زمین؛ یعنی در خانه خدا بود که نه قبل از او و نه بعد از وی کسی چنین افتخاری پیدا نکرده است.

پـدر حضـرت علی، ابوطالب فرزنـد عبـدالمطلب است که به مدت ۴۲ سـال سـرپرستی و حمـایت از پیامبر را بر عهـده داشت و مادرش، فاطمه بنت اسد که پیامبر او را مادر خود می خواند.

سال ۶۱۹۸ هبوط

۵ سال قبل از بعثت

نصب حجرالاسود

قریش تصمیم گرفتند بنای کعبه را که بر اثر سیل آسیب دیده بود، تخریب و از نو بازسازی کنند. این کار انجام گرفت، لکن هنگام نصب حجرالاسود با اختلاف رو به رو شدند که این افتخار نصیب چه کسی شود. این اختلاف که می رفت به جنگ منتهی شود، با داوری و حکمیت پیامبر اکرم که به دست مبارک خود حجرالاسود را در محل مخصوص قرار داد، پایان یافت. (۲۲)

چون همه مردم او را به امانت و صداقت می شناختند و معروف به «محمد امین» بود.

سال ۶۲۰۳ هبوط

سال ۶۱۰ میلادی ۱۳ سال قبل از هجرت روز دوشنبه ۲۷ رجب

بعثت خاتم انبیا

توضیح

حضرت محمّد بن عبداللَّه صلی الله علیه وآله وسلم در سن ۴۰ سالگی که در غار حرا مشغول عبادت بود، مبعوث به رسالت شدند، رسالتی همگانی و جهانی که با آمدن این دین پیروان تمام ادیان دیگر باید آن را قبول کنند چنان که پیامبران سابق نیز به آمدن خاتم الانبیاء بشارت داده و آنرا قبول داشتند.

نزول آغاز سوره علق در همین موقع بود. اگرچه کل قرآن در ماه رمضان و در لیله القدر نازل شده و منافاتی ندارد.(۲۳)

۱۳ سال قبل از هجرت نخستین روز بعثت

اولین مسلمانان

اولین مرد و زنی که به پیامبر ایمان آوردند، خدیجه همسر پیامبر و امام علی علیهما السلام پسر عموی ایشان بودند.(۲۴)

امام علی علیه السلام: «ولم یجمع بیت واحد یومئذ فی الاسلام غیر رسول اللَّه صلی الله علیه وآله وسلم و خدیجه و انا ثالثهما اری نور الوحی والرساله واشمّ ریح النبوه...»؛(۲۵) هیچ خانه ای بر اساس اسلام نبود جز خانه رسول اللَّه و خدیجه که من سومین ایشان بودم، نور وحی و رسالت را می دیدیم و بوی نبوت را استشمام می کردم.

سال ۶۲۰۷ هبوط

سال اوّل تا سوم بعثت

دعوت سری اسلام

دعوت و تبلیغ مخفیانه پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم سه سال طول کشید. در این مرحله که مرحله فرد سازی مسلمانان بود، حدود ۴۰ نفر مسلمان شدند و سپس مرحله علنی ساختن دعوت اسلام فرا رسید.

برخی از بزرگان صحابه که حدود ۴۰ نفر از بهترین یاران پیامبر بودند، در این سه سال مسلمان شدند؛از جمله: حضرت خدیجه، حضرت علی علیه السلام، زید بن حارثه، زبیربن عوام، عبدالرحمن بن عوف، سعد بن ابی وقاص، طلحه بن عبیداللّٰه، ابو عبیده جراح، ابو سلمه، ارقم بن ابی الارقم، قدامه بن مظعون، عبداللّٰه بن مظعون، ابوذر، عبیده بن حارث...(۲۶)

سال ۳ بعثت ۱۰ سال قبل از هجرت

دعوت نیمه علنی

پیامبر بر اساس آیه «وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ»(۲۷)، ضیافتی برای نزدیکان خود ترتیب داد.اگر چه در جلسه اول ابولهب که عموی ایشان نیز بود مجلس را به هم زد ولی در جلسه دوم خویشاوندان خود را به اسلام دعوت نمود و در همان جلسه، خلافت و وصایت امام علی علیه السلام را نیز اعلان فرمود.(۲۸)

سال ۳ بعثت ۱۰ سال قبل از هجرت

تعیین جانشین

پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم در همان موقعی که اقوام خود را به اسلام دعوت کرد، فرمود: ای فرزندان عبدالمطلب! من جوانمردی در عرب سراغ ندارم که بهتر از آنچه برای شما آورده ام چیزی آورده باشد. من خیر دنیا و آخرت را آورده ام و از جانب خداوند مأمورم هستم تا شما را دعوت کنم. حال کدام یک از شما بر این امر کمک من می باشد تا در مقابل این عمل، برادر، وصی و خلیفه من در میان شما باشد؟

پس تمام قوم ساکت ماندند، تنها علی قبول کرد. آن گاه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم فرمود: این برادر، وصی و خلیفه من در میان شماست؛ از او اطاعت کنید و سخنانش را بشنوید.(۲۹)

سال ۶۲۰۹ هبوط

سال ۲ یا ۵ بعثت ۲۰ جمادی الثانی

میلاد کوثر

در چنین روزی میلاد حضرت فاطمه زهراعلیها السلام واقع شد. که به افتخار آن حضرت، در نظام جمهوری اسلامی این روز به نام زن نام گذاری شده است.(۳۰)

سوره مبارکه کوثر در شأن دختر پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم نازل شد، چون تا قبل از آن مشرکان با طعنه به پیامبر می

گفتند: او نسلی نخواهد داشت و ابتر است. اما خداوند با تولد «فاطمه» بزرگ ترین نسل روی زمین را در دامان وی پرورش داد.

سال ۵ بعثت ماه رجب

اولین هجرت مسلمانان به حبشه

بر اثر شدت شکنجه ها و آزار و اذیت مسلمانان از طرف مشرکان قریش، پیامبر صلاح دید آن عده که دارای حامی و پناهی نبودند به حبشه هجرت کنند. انتخاب ماه رجب به این علت بود که قریش احترام ماه حرام را نگه می داشتند و کمتر متعرض مسلمانان می شدند.

مهاجران ماه شعبان و رمضان را در حبشه بودند. وقتی خبردار شدند که قریش دیگر مسلمانان را اذیت نمی کنند در ماه شوال به مکّه برگشتند ولی وقتی آمدند دیدند اوضاع این گونه نیست لذا برای بار دوم راه حبشه را در پیش گرفتند.

مهاجران اوّل حدود ۱۰ یا ۱۵ نفر بودند.(۳۱)

سال ۵ بعثت ماه شوال

دومین مهاجرت به حبشه

پس از بازگشت گروه اوّل مهاجران به مکّه وقتی اوضاع را نامناسب دیدند به همران عده دیگری و به مسئولیت جعفر بن ابی طالب به مقصد حبشه حرکت کردند. مجموع مسلمانان در حبشه با آنان که در آنجا مسلمان شده یا به دنیا آمدند، حدود ۸۳ نفر شدند.(۳۲)

مسلمانان مهاجر همان طور که پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم فرموده بود حبشه را سرزمینی آباد و آرام، توأم با آزادی یافتند.

سال ۵ بعثت ۸ سال قبل از هجرت

قریش به دنبال مهاجران

نمایندگان قریش یعنی عمرو بن عاص و عبداللّٰه بن ابی ربیعه با هدایای زیادی جهت بازگرداندن مهاجران به مکّه راهی حبشه شدند؛ لکن با درایت نجاشی پادشاه آن جا و روشنگری سرپرست مهاجران جعفربن ابی طالب که در مورد معارف اسلامی و تولد عیسی مسیح علیه السلام توضیحاتی داد، موفق نشدند.(۳۳)

لذا نجاشی به مهاجران آزادی کامل داد و هدایای قریش را به آنان پس داد.

سال ۷ بعثت اوّل محرم

تحریم مسلمانان

سران قریش برای محاصره اقتصادی مسلمانان در چنین روزی عهدنامه ای لازم الاجرا صادر کردند:

۱) هر نوع خرید و فروش با هواداران «محمّد» ممنوع شد.

۲) ارتباط و معاشرت با آنان ممنوع است.

۳) کسی حقّ ندارد با آنان ارتباط زناشویی کند.

۴)در تمام پیش آمدها از مخالفان آنان حمایت شود.

لذا پیامبر ومسلمانان به پیشنهاد ابوطالب به شعب ابی طالب رفتند، که سخت ترین روزهای زندگی خود را گذراندند.(۳۴)

سال ۶۲۱۱ هبوط

سال ۷ بعثت تا ۱۰ بعثت

شعب ابی طالب

محاصره اقتصادی پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم و مسلمانان به مدت سه سال طول کشید. آنان چون عرصه را در مکّه بر خود تنگ دیدند، به پیشنهاد ابوطالب به دره ای خارج از مکّه که به شعب ابی طالب معروف است پناه بردند و زندگی را با سختی فراوان و غذایی اندک می گذراندند.

مسلمانان فقط ماه های حرام بود که می توانستند به مکّه برگردند، البته باز هم از آزار و اذیت آنان در امان نبودند.(۳۵)

سال ۱۰ بعثت سه سال قبل از هجرت

خروج از شعب

پس از سه سال رنج و سختی که پیامبر و ابوطالب و خدیجه تمام دارایی خود را از دست داده بودند پیک وحی نازل شد و گزارش داد که موریانه تمام پیمان نامه قریش را خورده و فقط جمله نخست آن یعنی «بسمک اللهم»باقی مانده است.

ابوطالب با پیامبر و جمعی دیگر به مسجد الحرام آمدند و قریش را از جریان آگاه کردند اما آنان با این که این معجزه آشکار را دیدند ولی نه تنها هدایت نشدند بلکه به عناد خود افزودند، لذا پیامبر به شعب برگشتند تا موقعی که عهد نامه توسط هشام نقض شد.(۳۶)

سال ۱۰ بعثت ۲۶ ماه رجب

رحلت ابوطالب، حامی بزرگ

بـا خروج از تبعیـد، وضع مسـلمانان داشت خوب می شـد که وفـات حضـرت ابوطالب پـدر گرامی امام علی علیه السـلام یگانه حامی پیامبر که ۴۲ سال تمام از وی حمایت می کرد، پیامبر و مسلمانان را در غم و اندوه فرو برد.

بنا بر قولی سه روز بعد هم حضرت خدیجه علیها السلام دار فانی را وداع گفت. (البته قول مشهور ۱۰ ماه رمضان است).

بالاخره این سال را به همین خاطر عام الحزن نامیـده اند که پیامبر با از دست دادن این دو یار مهربان و فداکار، بسـیار مغموم و محزون شدند.(۳۷)

سال ۱۰ بعثت ۱۰ ماه رمضان

رحلت همسر فداکار

وفات حضرت خدیجه علیها السلام در چنین روزی واقع شده است. وی مادر گرامی ام الائمه فاطمه زهراعلیها السلام می باشد.

خدیجه اولین همسـر پیامبر و زن ثروتمند قریش، اولین زنی است که به رسول خداصـلی الله علیه وآله وسـلم ایمان آورد. حتی گفته می شود وی قبل از بعثت نیز پیامبری ایشان را پیش بینی کرده بود.(۳۸)

وفـات خـدیجه و رحلـت ابوطـالب کـه بزرگ ترین حامیـان پیامبرصـلی الله علیه وآله وسـلم بودنـد، برای ایشـان بسـیار سـخت گذشت. حضرت خدیجه را در مکّه و در قبرستان معلّی دفن کردند لکن بقیه همسران پیامبر در مدینه دفن شده اند.

سال ۶۲۱۴ هبوط

سال ۱۰ بعثت ۱۱ ماه شوال

سفر پیامبر به طائف

سفر تبلیغی پیـامبر به شـهر طائف که در نزدیکی مکّه بود صورت گرفت، این در حالی بود که پیامبر با از دست دادن ابوطالب بزرگ ترین حـامی خـود، بـا آزار و اذیت فراوان قریش مـواجه بود. لـذا حضـرت تصـمیم گرفت به محیـط دیگری برود، و در حقیقت به آن شـهر پناهنـده شود تـا بهتر بتوانـد به تبلیغ اسـلام بپردازد. امّا بزرگان طائف هم مردم و بچه های کوچه و بازار را تحریک کرده، پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم را بسیار اذیت و آزار نمودند.(۳۹)

سال ۶۲۱۴ هبوط

سال ۱۰ بعثت

ازدواج با سَوده

ازدواج پیامبرصلی الله علیه وآله با سَوده بنت زمعه در چنین سالی واقع شده است.

این اولین زنی بود که بعد از وفات حضرت خدیجه با پیامبر خداصلی الله علیه وآله ازدواج کرد.(۴۰)

سال ۱۱ بعثت ماه ذی حجه

ملاقات با یثربی ها

در ایام حج سال ۱۱ بعثت ملاقات پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله وسلم با ۶ نفر از یثربی ها واقع شد، این ملاقات مخفیانه و به دور از چشم قریشیان انجام شده بود. چون آنان خیلی سعی می کردند که کار «محمد» از محدوده مکّه خارج نشود و به آقایی آنان لطمه وارد نگردد .

این شش نفر مشغول تبلیغ اسلام شدند و نتیجه آن این شد که سال بعد ۱۲ نفر از یثربی ها به مکّه آمده، با پیامبر ملاقات و پیمان بستند.(۴۱)

سال ۱۲ بعثت شب شنبه ۱۷ رمضان

معراج

سفر آسمانی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم که البته در روز و ماه دقیق آن اختلاف است واقع شد. برخی آن را در سال دهم بعثت می دانند.(۴۲)

این سفر از مکّه به بیت المقدس و مسجد الاقصی شروع شد و سپس از آنجا به آسمان ها پرواز نمود.

آیه شریفه اول سوره اسرا به این واقعه اشاره دارد:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِیم «سُبْحانَ الَّذِی أَسْرَی بِعَبْدِهِ لَیلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَی الْمَسْجِدِ الْأَقْصا الَّذِی بَرَكْنا حَوْلَهُ لِنُرِیهُ مِنْ آیاتِنا إِنَّهُ هُوَ السَّمِیعُ الْبَصِیرُ»(۴۳)

سال ۱۲ بعثت ماه ذی حجه

اولین پیمان عقبه

تعدادی از یثربی ها که اسلام آورده بودند و در ظاهر برای زیارت بت ها و کعبه به مکّه آمده بودند، در عقبه با رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم ملاقات و پیمانی را منعقد کردند که این پیمان به عنوان پیمان عقبه اوّل معروف شد.

تعداد این مسلمانان را ۱۲ نفر ذکر کرده اند.(۴۴)

سال ۶۲۱۶ هبوط

سال ۱۳ بعثت ۱۳ ذی حجه

دومین پیمان عقبه

۷۳ تن از مسلمانان مدینه که دو تن آنان زن بودند، با هماهنگی مصعب بن عمیر، مبلغ و گوینده نامی اسلام که از جانب پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم به مدینه اعزام شده بود، در سرزمین مقدّس منی با پیامبر بیعت کردند و این یعنی آغاز جهانی گردیدن دین اسلام و بیرون شدن از حصار و نجات از محاصره مشرکان قریش.(۴۵) سال قبل نیز پیمانی منعقد شده بود ولی در این پیمان چون هم تعداد بیشتری در آن شرکت داشتند و هم علنی تر شد، از اهمیت بیشتری برخوردار شد.

سال ۱۴ بعثت / سال اوّل هجری شب اوّل ربیع الاول(۴۶)

لیله المبیت

یعنی شبی که پیامبرخداصلی الله علیه وآله وسلم مأمور شد جهت حفظ جان خود از سوء قصد و توطئه مشرکان قریش شهر مکّه را ترک کند، و امام علی علیه السلام در بستر ایشان بخوابد.

آیه «وَمِنَ النّاسِ مَنْ یشْرِی نَفْسَهُ ابْتِغآءَ مَرْضاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَؤُوفٌ بِالْعِبادِ»(۴۷) در این مورد و در شأن امام علی علیه السلام نازل شد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله سه شب و سه روز در غار ثور مخفی ماند که فقط امام علی علیه السلام و غلام ابوبکر از آن خبر داشتند و سپس به طرف مدینه حرکت کردند.

سال ۱۴ بعثت / سال ۶۲۲ میلادی سال اول هجری / شب ۴ ربیع الاول

آغاز هجرت

آغاز هجرت

امام علی علیه السلام به دستور پیامبرصلی الله علیه وآله سه شتر را با راهنمای امینی به نام اریقط در شب چهارم به طرف غار ثور فرستاد و پیامبر و همراهش (ابوبکر) به طرف مدینه حرکت کردند.(۴۸) و این حرکت و هجرت، سرآغاز سال هجری قمری گردید.(۴۹)

مسافت حدود ۴۰۰ کیلومتری از مکّه تا مدینه را پیامبر به سرعت و سختی طی کردند. ناگفته نماند که پیامبر جزء آخرین افراد از مسلمانان بود که مکّه را ترک می کرد یعنی قبل از آن، بسیاری از مسلمانان را به آنجا فرستاده بود و این گونه نبود که خودش فرار کرده و یارانش را باقی گذاشته باشد.

سال ۱۴ بعثت سال اوّل هجری ۱۲ ربیع الاول

ورود به دهکده قبا

روز دوشنبه رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم وارد قبا در دو فرسخی مدینه، مرکز قبیله بنی عمرو بن عوف شدند. و مورد استقبال مسلمانان قرار گرفتند.

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم بر خلاف اصرار سایر افراد، چند روزی در آنجا توقف کردند تا امام علی علیه السلام نیز به ایشان ملحق شود.

و در پایان هفته پس از آمدن حضرت علی و همراهان، وارد شهر مدینه شدند.(۵۰)

سال اوّل هجری ۱۲ ربیع الاول

بنای اولین مسجد

به محض ورود رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به دهکده قبا که تا آخر هفته نیز طول کشید، بنای مسجد قبا، اولین مسجد و پایگاه عبادی مسلمانان برای برپایی مراسم و اجتماعات در قبا و به دستور پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله طرح ریزی شد، این مسجد در قبیله بنی عمرو بن عوف ساخته شد.(۵۱)

سال اوّل هجری ۱۵ ربیع الاول

پیوستن امام علی علیه السلام به پیامبر در قبا

امام علی علیه السلام سه روز پس از پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم در مکّه ماند و سپرده های مردم را که نزد پیامبر امانت گذاشته بودند به آنان بازگرداند. و به همراه فواطم (فاطمه زهرا، فاطمه بنت اسد و فاطمه زبیر) به پیامبر ملحق شد.(۵۲)

پیامبر از همان ابتدا به درستکاری و امانت معروف بود لذا مردم اشیای قیمتی خود را نزد ایشان به امانت می گذاشتند. با این حال وقتی ندای توحید را سر داد، چون با قدرت و ثروت سران قریش ناسازگاری داشت انواع تهمت ها را نثار وی کردند.

سال اوّل هجری ۱۶ ربیع الاول

اولین نماز جمعه

اقامه اولین نماز جمعه تاریخ اسلام توسط پیامبر اکرم در قبا، در نزدیکی مدینه انجام گرفت. این نماز در طایفه بنی سالم بن عوف برگزار شد.(۵۳)

نماز جمعه یکی از اجتماعات مهم عبادی - سیاسی است که در هر هفته و در روز جمعه با حضور همه مردم و با شرایط

خاصی انجام می گیرد.

آیه ۹ سوره جمعه به همین موضوع اشاره دارد:

«يأَيها الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِى لِلصَّلَواهِ مِن يوْمِ الْجُمُعَهِ فاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُواالْبَيعَ ذَ لِكُمْ خَيرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ».

سال اوّل هجری ۱۶ ربیع الاول

ورود پیامبر به مدینه

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم در روز جمعه و پس از اقامه نماز جمعه، در میان استقبال با شکوه مسلمانانی که از مکّه آمده بودند و آنان که در یثرب سه سال بود که مسلمان شده بودند، وارد شهر شد.

مهم ترین مطلب، محل اسکان ایشان بود که هر کسی می خواست این افتخار نصیب وی شود؛ لذا پیامبر فرمودشتر من مأمور است مهار او را رها کردند و در قطعه زمینی که از دو یتیم بود توقف کرد. ولی چون در این فاصله ابو ایوب انصاری وسایل حضرت را زودتر به خانه خود برده بود، حدود هفت ماه در خانه وی ساکن شد تا مسجد و خانه پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم آماده شد.(۵۴)

سال اوّل هجری ۱۸ یا ۲۲ ربیع الاول

آغاز بنای مسجد النبی

پیامبر به محض ورود به مدینه تصمیم گرفت یک مرکز عمومی به نام مسجد برای کارهای عمومی و سیاسی و آموزشی درست کند؛ لذا زمینی که شتر پیامبر در آن زانو زده و توقف کرد و مربوط به دو طفل یتیم بود را رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به ۱۰ دینار خریداری کرد.

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم دستور ساخت مسجد را صادر کردند و توسط مهاجران و انصار بنا گردید. که اینک از مهم ترین مساجد مسلمانان است و بعد از مسجد الحرام دومین مسجد مهم اسلام است.(۵۵)

سال اوّل هجری ۱۲ ربیع الثانی

افزایش رکعات نمازهای یومیه

پیش از هجرت پیامبرخداصلی الله علیه وآله وسلم از مکّه به مدینه، تمام نمازهای واجب یومیه به صورت دو رکعتی خوانده می شد که مجموع آن ده رکعت بود. تا این که یک ماه بعد از هجرت به فرمان خدا هفت رکعت دیگر به آن ها اضافه شد.(۵۶) که هم اکنون نیز همان ۱۷ رکعت نماز واجب می باشد؛ اگرچه دو برابر آن هم یعنی ۳۴ رکعت نماز به عنوان نافله، نمازهای مستحب روزانه هستند.

سال اوّل هجری ۱۲ رمضان

عقد اخوت

وقتی آیه «إِنَّما الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ»(۵۷) نازل شد پیامبر دو به دو بین یاران خود از مهاجر و انصار عقد اخوت بست، و فقط علی مانده بود که با چشمانی اشکبار خدمت پیامبر رسید و عرض کرد: یاران خود را با یکدیگر برادر کردید ولی مرا با کسی برادر نساختید؟

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم رو به علی بن ابی طالب کرد و فرمود: تو در دنیا و آخرت برادر من هستی.(۵۸)

در مورد جانشینی و برادری پیامبر و امام علی علیهما السلام احادیث فراوانی وجود دارد که می توان به کتب حدیثی مراجعه کرد.

سال اوّل هجری ماه شوال

سریه حمزه بن عبدالمطلب

پیامبر جهت تظاهرات نظامی و مانورهای جنگی از ماه هشتم سال اوّل هجری تا رمضان سال دوم گروه های رزمی، گشتی را به اطراف می فرستاد.

نخستین آن ها را به فرماندهی حمزه به همراهی سی نفر از مهاجران تا کرانه های دریای احمر که مسیر کاروان قریش بود فرستاد.(۵۹)

آن ها با کاروان سیصد نفری ابوجهل رو به رو شدند، ولی جنگی در نگرفت.

سال اوّل هجری ماه شوال

سریه عبیده بن حارث بن عبدالمطلب

خطر حمله قریش به مدینه قوت گرفت. پیامبر گروهی شصت یا هشتاد نفره از مهاجران را فرستاد. آن ها تا آبگاهی پایین تر از شنیه المره تاختند، با گروه انبوهی از قریش رو به رو شدند، در این واقعه جنگی رخ نداد. فقط سعد بن ابی وقاص، تیری از کمان رها کرد که آن تیر نخستین تیری بود که در تاریخ اسلام از کمان رها شد.(۶۰)

سال اوّل هجری ذی القعده

سریه سعد بن ابی وقاص

وی با هشت نفر از همراهان به دستور پیامبراعظم صلی الله علیه وآله وسلم برای تحقیق از وضع قریش به خارج مدینه فرستاد

شد.

آنان تا سرزمین خرّار پیش رفت تا از حمله دشمن جلوگیری کند. البته این گروه بدون درگیری بازگشتند.(۶۱)

سال ۲ هجری ۲۱ محرم

عقد آسمانی

پنج شنبه بیست یکم ماه محرم مطابق قول مشهور، شب عروسی امام علی و حضرت زهراعلیهما السلام می باشد.

حضرت زهراعلیها السلام ۹ ساله و امام علی علیه السلام ۲۳ ساله بودند.(۶۲)

غزوات پیامبر

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم در طول مدت بعد از هجرت در حدود بیست و هشت جنگ شخصاً شرکت داشت. و حدود چهل و هفت سریه نیز برای مقابله با دشمن فرستاد. اسامی غزوات چنین است:

۱) بواط ۲) عشیره ۳) سفوان ۴) بدرکبری ۵)بنی سلیم ۶)بنی قینقاع ۷) سویق ۸) قرقره الکدر ۹) غطفان یا ذی امر ۱۰) بحران الحجاز ۱۱) احد ۱۲) حمراء الاسد ۱۳) بنی نضیر ۱۴) ذات الرقاع ۱۵) بدر دوم «بدر الموعد» ۱۶) دومه الجندل ۱۷) بنی مصطلق یا مریسیع ۱۸) خندق ۱۹) بنی قریظه ۲۰) بنی لحیان ۲۱) حدیبیه ۲۲) ذی قرد ۲۳) خیبر ۲۴) وادی القری ۲۵) عمره قضا ۲۶) فتح مکّه ۲۷) حنین و طائف ۲۸) تبوک.(۶۳)

سال ۲ هجری ۱۲ صفر

غزوه ودّان – ابواء

پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم به همراه ۶۰ نفر از مهاجران به قصد تعقیب کاروان قریش و بستن پیمان با قبیله بنی ضمره تا محلی به نام ابواء آمد ولی با کاروان قریش رو به رو نشد و فقط با آن قبیله پیمان بست.

رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم حدود ۱۵ شب از مدینه دور بود لذا برای خود جانشینی را انتخاب کرد که جانشین ایشان در مدینه، سعد بن عباده بود.(۶۴)

سال ۲ هجری ماه ربیع الاول

غزوه بَواط

عدّه سپاهیان اسلام دویست نفر بود و مقصد آنان کاروانی صد نفره از قریش بود که مدینه در خطر تجاوز آنان قرار داشت.

پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم سائب بن عثمان یا سعد بن معاذ را جانشین خود در مدینه کرد و تا نقطه بواط واقع در ناحیه رضوی پیش رفتند ولی چون با دشمن برخورد نکردند به مدینه بازگشتند.(۶۵)

سال ۲ هجری ماه ربیع الاول

غزوه سفوان

کرزبن جابر فهری رمه ها و گله های مردم مدینه را غارت می کردند.

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم در تعقیب وی تا وادی سفوان از نواحی بدر شتافت ولی بر وی دست نیافت و به مدینه برگشت. به این غزوه بدر الاولی هم می گویند.

جانشین رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم در مدینه زید بن حارثه بود.(۶۶)

سال ۲ هجری نیمه جمادی الاولی

کاروان قریش

گزارشی به مدینه رسید که ابوسفیان با کاروان تجارتی مهمّی که بسیاری از قریشیان در آن شریک هستند، از مکّه به شام می رود.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم به تلافی کار قریش که اموال مسلمانان را در مکّه غارت و مصادره کرده بودند، برای تعقیب این کاروان و گرفتن اموال آنان تا ذات العشیره رفت و تا اوائل ماه جمادی الآخر ماند، امّا به کاروان دست نیافت ولی با قبیله بنی مدلج پیمان بست.(۶۷)

سال ۲ هجری اوائل جمادی الآخر

غزوه عشیره

پیامبر ابو سلمه بن عبدالاسد را جانشین خود در مدینه کرد و با حدود ۱۵۰ تا ۲۰۰ نفر به طرف کاروانی که عازم شام بود حرکت کردند. این همان کاروانی است که در راه بازگشت آن، جنگ بدر رخ داد.

خطاب «ابوتراب» از جانب پیامبراکرم صلی الله علیه وآله وسلم برای امام علی علیه السلام نیز در همین جا بود. و سبب آن این بود که امام علی و عمار در گوشه ای خوابیده بودند که گرد و خاک، سر و صورت آنان را فرا گرفته بود. رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم رو به علی بن ابی طالب فرمود: مالك یا اباتراب؟

و از این زمان به بعد ایشان به ابوتراب معروف شد.(۶۸)

سال ۲ هجری ۱۵ ماه رجب

تغییر قبله

در چنین روزی یعنی هفده ماه پس از هجرت، پیامبرصلی الله علیه وآله در مسجد بنی سالم مشغول نماز بودند که جبرئیل ایشان را از بیت المقدس به طرف کعبه برگردانید. لذا این مسجد را ذوقبلتین نامیده اند.

تغییر قبله هم به اعتراضات یهود پایان داد که می گفتند این چه پیامبری است که به طرف قبله ما نماز می خواند. و هم جنبه امتحانی داشت برای مسلمانان.(۶۹)

آیه ۱۴۳ سوره بقره نیز در همین زمینه نازل شد.

سال ۲ هجری آخر ماه رجب

سریه عبداللّه بن جحش

هنگام بازگشت از بدر اولی پیامبر، عبداللّه جحش را همراه هشتاد نفر رهسپار محلی به نام نخله نمود و فرمود در کمین قریش باشند و اخبار آنان را جمع آوری کنند.

هنگامی که آنان با دشمن برخورد کردند ماه حرام بود، لکن اگر منتظر می شدند که ماه حرام تمام شود کاروان دشمن وارد حرم می شد که آنجا هم جنگ حرام بود. لذا جنگ در ماه حرام را بر جنگ در حرم ترجیح دادند. وقتی به مدینه برگشتند مورد اعتراض مسلمانان قرار گرفتند که آیه ۲۱۷ سوره بقره نازل شد که جنگ در ماه حرام، گناه است ولی گناه بزرگ تر، اخراج مسلمانان از مسجد الحرام است.(۷۰)

سال ۲ هجری دوم یا آخر شعبان

وجوب روزه

در این روز وجوب روزه ماه رمضان اعلان شد و آیه «کُتِبَ عَلَیکُمُ الصِّیامُ کَما کُتِبَ عَلَی الَّذِینَ مِنْ قَبْلِکُمْ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُون»؛(۷۱) «ای افرادی که ایمان آورده اید! روزه بر شما نوشته شده، همان گونه که بر کسانی که قبل از شما بودند نوشته شد؛ تا پرهیزکار شوید.» نازل شد.(۷۲)

سال ۲ هجری ۸ ماه رمضان

به سوی غزوه بدر

حرکت پیامبراکرم صلی الله علیه وآله وسلم از مدینه به سوی منطقه بدر آغاز شد که بر اساس دستور پیامبرصلی الله علیه وآله فرمانده لشکر اسلام علی بن ابی طالب بود.

تعداد سپاه اسلام ۳۱۳ نفر (۸۲ مهاجر، ۱۷۰ خزرجی، ۶۱ اوسی)، که هدف آنان تعقیب کاروان تجارتی قریش بود که گزارش رسیده بود از سفر شام بر می گردد و تمام اهل مکّه نیز در آن شریک هستند.

لکن کاروان ابوسفیان متوجه این حرکت شده، و با تغییر مسیر خود را به مکّه رساند. از آن طرف نیز وقتی قریش اموال خود را در خطر دیده بودند برای نجات کاروان حرکت کردند.(۷۳)

سال ۲ هجری ۱۵ ماه رمضان

میلاد سبط اکبر

نیمه رمضان روز تولد امام حسن مجتبی علیه السلام می باشد.(۷۴)

هفت روز بعد جبرئیل برای عرض تبریک خدمت پیامبر نازل شد و گفت برای او نام و کنیه انتخاب کند، سرش را بتراشند و برایش عقیقه کنند. رسول خداصلی الله علیه وآله در گوش راست امام حسن علیه السلام اذان و در گوش چپش اقامه گفت.(۷۵)

از آنجا که فرزندان پسر پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم از دنیا رفته بودند، این تولد برای رسول خدا و اهل بیت علیهم السلام بسیار مسرت بخش بود.

سال ۲ هجری ۱۷ ماه رمضان

آغاز جنگ بدر

در بامداد چنین روزی لشکر قریش به دشت بدر سرازیر شدند و جنگ بدر که اولین و یکی از نبردهای بزرگ صدر اسلام است، در چنین روزی واقع شد.

لشکر اسلام ۳۱۳ نفر و تجهیزات آنان ۷۰ شتر و ۳ اسب بود.

ولی سپاه باطل سه برابر آنان بودند؛ یعنی حدود ۹۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر بودند.

شهدای اسلام ۱۴ نفر و کشته شدگان مشرکان ۷۰ نفر که بسیاری از آنان از سران شرک بودند، به قدرت و شجاعت امام علی علیه السلام از پای درآمدند و اسیران آنان نیز ۷۰ نفر بود.(۷۶)

سال ۲ هجری ماه رمضان

بعد از جنگ بدر

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم عبد اللّٰه بن رواحه و زید بن حارثه را مأمور کرد تا خبر پیروزی مسلمانان و کشته شدن

سران کفر را به مدینه برسانند. ولی آنان وقتی به مدینه وارد شدند که مردم از دفن دختر پیامبر، همسر عثمان بر می گشتند. در این حال سرور پیروزی با غم و اندوه مرگ دختر پیامبر به هم آمیخت.

خبر شکست مشرکان قریش، ترس و وحشت عجیبی در دل منافقان و یهودیان و مشرکان مدینه انداخت لذا سعی کردند آن را تکذیب کنند، لکن با ورود لشکر پیروز اسلام، همه چیز مسلّم شد.(۷۷)

سال ۲ هجری ماه شوال

غزوه قرقره الکدر

و آن آبی بود از بنی سلیم در سه منزلی مدینه، و علت این غزوه خبری بود که به پیامبر رسید مبنی بر این که جماعتی از بنی سلیم و بنی غطفان در آن محل جمع شده اند تا به مدینه و پیامبر حمله کنند. پیامبرصلی الله علیه وآله پرچمی را به امام علی علیه السلام داد و با دویست نفر حرکت کردند لکن دشمن فرار کرده بود و جنگی رخ نداد.(۷۸)

سال ۲ هجری روز شنبه نیمه شوال

غزوه بنی قینقاع

یهود بنی قینقاع که خیلی هم شجاع بودند با پیامبر پیمان سازش و عدم تعرض داشتند امّا پس از واقعه بدر، از پیشرفت روزافزون نیروی حکومت جوان بیمناک شدند و موجودیت خود را در لب پرتگاه نیستی می دیدند، از راه نافرمانی و حسد درآمدند و پیمان خود را نقض کردند.

پیامبر که از آنان پاسخ درشتی شنیده بود آنان را محاصره کرد (نیمه شوال یا اوّل ذوالقعده) اگرچه تسلیم شدند ولی پیامبر دستور داد آن ها را از مدینه اخراج کنند، لذا به اذرعات شام رفتند.(۷۹)

سال ۲ هجری ۵ ماه ذی حجه

غزوه سویق

عرب جاهلیت نذرهای عجیبی می کردند؛ مثلاً ابوسفیان نذر کرده بود تا انتقام کشته شدگان بدر را نگیرد با زن خود همبستر نشود، لذا برای این کار دست به حمله زد و با مردانی به سوی مدینه تاخت و در ناحیه ای به نام عریض نخلستان و چند خانه را آتش زدند. مردی از انصار هم کشتند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم به همراه تعدادی از نیروهای اسلام به تعقیب ابوسفیان پرداخت؛ امّا به آن ها نرسید و پس از ۵ روز توقف به مدینه برگشتند.(۸۰)

سال ۳ هجری ۱۲ ربیع الاول

غزوه ذی الامر

گزارشی به مدینه رسید که گروهی از قبایل ثعلبه و طایفه غطفان در محلی به نام ذوامر تجمع کرده اند و قصد تسخیر مدینه را دارند، پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم با ۴۵۰ نفر از مسلمانان برای مقابله با دشمن به سوی آنان حرکت کردند. آیه ۱۱ سوره مائده درباره همین غزوه نازل شد.(۸۱)«یأَیها الَّذِینَ آمَنُوا اذْکُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَیکُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن یبْسُطُوا إِلَیکُمْ أَیدِیهُمْ فَکَفَّ أَیدِیهُمْ عَنکُمْ...»؛ای کسانی که ایمان آورده اید! نعمتی را که خدا به شما بخشید، به یاد آورید؛ آن زمان که جمعی (از دشمنان)، قصد داشتند دست به سوی شما دراز کنند (و شما را از میان بردارند)، اما خدا دست آن ها را از شما باز داشت!...

سال ۳ هجری ۱۴ ربیع الاول

کشته شدن کعب بن اشرف یهودی

کعب بن اشرف یهودی با سرودن اشعار بی ادبانه علیه پیامبر و مسلمانان، مشرکان را بر ضدّ مسلمانان می شوراند. آن گاه جنگ بدر پیش آمد به حقارت و خواری افتاد. به مکه رفت و بر کشته گان آنان گریست و سپس به مدینه آمد.

وی از طرف رسول خداصلی الله علیه وآله مفسد فی الارض شناخته شد و به دست محمّد بن مسلمه و همکاری چند نفر دیگر به قتل رسید.(۸۲)

سال ۳ هجری اوّل جمادی الآخر

سریه زید بن حارثه

زید بن حارثه از نزدیکان و خاصان پیامبر بود که مأموریت های ویژه ای به وی محول می شد. این نخستین سریه ای بود که زید بن حارثه فرماندهی آن را به عهده داشت و بعد از آن سریه های متعددی داشت و سرانجام در یکی از سریه ها یعنی جنگ موته یکی از سه فرمانده ای بود که شهید شد.(۸۳)

سال ۳ هجری چهارم شوال

خبرهایی از قریش

قریش پس از شکست سخت غزوه بدر، به فکر انتقام کشته شدگان خود بودند لذا به جمع آوری نیرو و هزینه جنگی پرداختند.

عباس عموی پیامبر که اسلام خود را ظاهر نکرده بود و هنوز در مکّه به سر می برد پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم را از نقشه قریش آگاه کرد.

رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم شب پنجشنبه، چهارم شوال برای کسب خبر بیشتر، انس و مونس - فرزندان فضاله - را به

بیرون مدینه فرستاد تا او را از اخبار قریش آگاه سازند. و آنان خبر آوردند که قریش به نزدیکی مدینه رسیده اند و اردو زده، مرکب های خود را برای چرا در کشتزارهای مدینه رها کرده اند.(۸۴)

سال ۳ هجری پنجم ماه شوال

شورای نظامی

حباب بن منذر خبر آورد که نیروهای قریش عصر روز پنجشنبه در دامنه کوه احد پیاده شدند.

پیامبر همان روز و شب جمعه را در مدینه ماند و روز جمعه برای چگونگی دفاع از شهر و زمان و مکان درگیری تشکیل شورای نظامی داد و از آنان نظر خواهی کرد.(۸۵)

سال ۳ هجری ۶ ماه شوال

حرکت به طرف احد

در شورای نظامی اقلیتی گفتند در شهر بمانیم و دفاع کنیم. این نظر پیران و سال خوردگان از مهاجر و انصار بود؛ امّا نظریه اکثریت ؛ خصوصاً جوانان و آنان که در جنگ بدر شرکت نداشتند و ذوق و شوق مجاهدت داشتند این بود که به بیرون از شهر رفته با دشمن مقابله کنیم و این نظریه پذیرفته شد.

لذا پیامبر نماز جمعه را خواندند و با لشکری بالغ بر ۱۰۰۰ نفر حرکت کردند، البته منافقان و یهودیان که حدود ۳۰۰ نفر می شدند به سرکردگی عبداللّه بن اُبی از نیمه راه؛ یعنی از منطقه شوط برگشتند.(۸۶)

سال ۳ هجری شنبه، ۷ شوال

غزوه احد

۳۲ ماه بعد از هجرت، در بامداد روز هفتم و در دامنه کوه احد دو لشکر اسلام و کفر مقابل یکدیگر قرار گرفتند.

در این غزوه علیرغم پیروزی اولیه مسلمانان، به جهت سرپیچی از دستورات پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله وسلم لشکر مسلمانان شکست خوردند و حمزه عموی رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به همراه ۷۰ نفر دیگر شهید شدند، پیشانی و دندان پیامبر نیز شکسته شد که با رشادت و شجاعت چند نفر از اصحاب؛ خصوصاً امام علی صلی الله علیه وآله وسلم نجات یافتند.

تعداد نیروهای اسلام ۷۰۰ نفر.

تعداد نفرات دشمن ۳۰۰۰ نفر.(۸۷)

سال ۳ هجری ۸ تا ۱۴ شوال

غزوه حمراء الاسد

هشتم شوال که جنگ احد پایان یافت، رسول خدا به مدینه بازگشت. شب هنگام بعد از اذان بلال، به پیامبر خبر رسید که ابوسفیان و مشرکان قصد دارند به مدینه حمله کنند، پیامبر با مشورت مسلمانان تصمیم گرفت دشمن را تعقیب کند، لذا اعلام فرمود فقط همان افرادی که در جنگ احد شرکت داشتند تجمع کنند. پیامبر با یاران خود سر شب را در حمراء الاسد ماند و دستور داد در تمام نقاط بیابان و ارتفاعات آتش روشن کنند تا دشمن تصور کند که جمعیت آنان زیادتر است. لذا ترسیدند و گفتند به همان پیروزی احد اکتفا می کنیم و برگشتند.

جنگ احد با غزوه حمراء الاسد در ۱۴ شوال پایان یافت.(۸۸)

سال ۳ هجری ۱۵ ماه شوال

معجزه ردّالشمس

روزی پیامبر در کنار امام علی علیه السلام خوابیده بود و سر مبارک خود را روی پای حضرت علی گذاشته بود. امام که هنوز نماز عصر خود را نخوانده بود، راضی هم نبود که پیامبر را از خواب بیدار کند، وقتی پیامبر بیدار شد، نماز دیر شده بود. لذا پیامبر دعا کرد تا خورشید به عقب برگردد و امام نماز عصرش را بخواند.

این واقعه در محل مسجد فضیح روی داد که به ردّالشمس مشهور گردید.

سال ۳ هجری ۶ ماه ذی حجه

غزوه بحران

رسول خدا خبر یافت که گروه بسیاری از بنی سلیم در ناحیه بحران جمع شده اند. ایشان عبداللّٰه بن امّ مکتوم را در مدینه جانشین خود کرد و با ۳۰۰ نفر رهسپار بحران شد امّا برخوردی روی نداد و دشمن متفرق شد.

پیامبر پس از ۱۰ روز به مدینه بازگشت.(۸۹)

سال ۴ هجری اوّل محرم الحرام

غزوه ذات الرقاع

خبر رسیده بود که طایفه بنی غطفان و بنی محارب و انمار و ثعلبه به قصد حمله به مدینه نیروهای خود را تجهیز کرده اند. پیامبر با لشکر اسلام به سرزمین نجد رفتند. امّا آنان که از سوابق درخشان و پیروزی ارتش اسلام اطلاع داشتند بدون کوچک ترین مقاومتی عقب نشینی کردند.(۹۰)

سال ۴ هجری ۵ ماه محرم

سریه عبداللّٰه بن انیس انصاری

فرستادن عبداللّٰه بن انیس، جهت مقابله با سفیان بن خالد هذلی لحیانی که در ناحیه عرفه اردو زده و برای جنگ با پیامبر یارگیری می کردند، در چنین ایامی انجام گرفت.

سال ۴ هجری ماه صفر

فاجعه سپاه تبلیغ

پس از پایان جنگ احد، آثار سیاسی و اجتماعی شکست مسلمانان کاملاً آشکار بود. لذا پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم برای دفع خطرات احتمالی هم گروه های نظامی و هم گروه های تبلیغی به اطراف ارسال کرد. لکن برخی قبایل وحشی و پست، با گروه های تبلیغی از در حیله و مکر وارد شدند. در یکی از این فجایع، مبلغان اسلام که آمادگی جنگی نداشتند و فقط برای تبلیغ و ترویج اسلام رفته بودند، در سرزمین رجیع توسط قبایل عضل و قاره و به کمک قبیله هذیل مورد تجاوز قرار گرفتند و به شهادت رشیدند. پس از آن نیز فاجعه بئر معونه واقع شد.(۹۱)

سال ۴ هجری ماه صفر

سریه رجیع

پس از غزوه احد، گروهی از قبیله عضل و دیش به مدینه آمدند و اظهار اسلام کردند و گفتند: افرادی را برای ما بفرست تا اسلام را آموزش دهند. رسول خدا ۶ یا ۱۰ نفر از اصحاب را به سرپرستی مرثد بن ابی مرثد به سوی آنان فرستاد.

وقتی به رجیع رسیدند، گروهی از قبیله هزیل بیرون آمدند و مبلغان مسلمان را که آمادگی جنگی نداشتند را به شهادت رساندند.(۹۲)

سال ۴ هجری ماه صفر

فاجعه بئر معونه

کشتار ۴۰ نفر از رجال علمی اسلام که حافظ قرآن و معلم احکام بودند و برای تبلیغ و ترویج اسلام رفته بودند در سرزمین نجد به وقوع پیوست؛ یعنی قبل از آن که خبر شهادت مبلغان رجیع برسد ابو براء عامری وارد مدینه شد، گفت افرادی را بفرستید تا به منطقه ما بیایند و تبلیغ اسلام کنند، اما عامر بن طفیل به کمک عشایر و قبایل اطراف، این فاجعه را به وجود آوردند.(۹۳)

سال ۴ هجری ۲۲ ربیع الاول

غزوه بنی نضیر

پیامبر با کمتر از ده نفر از اصحاب خویش برای کمک خواستن از بنی نضیر به سوی ایشان رهسپار شدند. آنان هم قول مساعدت دادند، لکن مخفیانه توطئه سوءقصد به پیامبر را نقشه کشیدند.

رسول خدا به وسیله وحی از توطئه آنان با خبر شد و به بهانه قضای حاجت، به طرف مدینه آمد.

پیامبر، محمّد بن سلمه را نزد ایشان فرستاد و فرمود از شهر من بیرون بروید، آن ها هم قبول کردند و رفتند.(۹۴)

سوره حشر در این مورد نازل شده است.

سال ۴ هجری جمادی الاول

غزوه ذات الرقاع

این غزوه برای خاموش کردن جرقه ای بود که در شرف اشتعال بود. و هدف خفه کردن جنب و جوش هایی بود که دو تیره بنی محارب و بنی ثعلبه از غطفان بر ضد اسلام در حال انجام آن بودند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم با ستون مخصوصی، آهنگ نجد کرد و در نزدیکی سرزمین دشمن فرود آمد.

این غزوه البته درگیری نداشت لکن با غنایمی برگشتند و دشمن عقب نشینی کرد.(۹۵)

سال ۴ هجری ۲۷ جمادی الاول

شهادت ابو سلمه اسدی

او پسرعمو و برادر رضاعی پیامبرصلی الله علیه وآله بود. چون هر دو مدتی را از ثویبه، کنیز ابولهب شیر نوشیدند، وی در جنگ احد به دست یکی از مشرکان زخمی شد.

در سریه دیگری هم که به نام وی معروف شده فرماندهی سریه را به عهده داشت که در همان سریه شهید شد.(۹۶)

سال ۴ هجری سوم شعبان

میلاد امام حسین علیه السلام

تولد امام حسین دومین نواده پیامبر و فرزند امام علی و حضرت زهراعلیهم السلام در چنین روزی واقع شده است.

فوت مادر امام علی علیه السلام

وفات فاطمه بنت اسد، مادر امام علی علیه السلام نیز در سال چهارم هجری بوده است. پیامبر نهایت احترام را نسبت به وی ادا نمود؛ چرا که از هشت سالگی تحت حمایت ابوطالب بود؛ لذا به امام علی علیه السلام فرمود: او اگر مادر تو بود مادر من هم بود.

هنگام دفن فاطمه نیز نماز بی نظیری را بر پیکر ایشان خواند.(۹۷)

سال ۴ هجری آغاز ماه ذی قعده

غزوه بدر دوم

بعد از جنگ احد ابوسفیان گفته بود سال بعد همین موقع به هم خواهیم رسید و انتقام بیشتری خواهیم گرفت.

لذا مسلمانان که هزار و پانصد نفر بودند و ده اسب داشتند در حالی که پرچم به دست علی بن ابی طالب بود، به محل موعود رفتند.

پیامبر هشت شب در بدر به انتظار ابوسفیان ماند. آن ها با دو هزار نفر از مکّه بیرون آمدند تا به عسفان رسیدند. ابوسفیان گفت: امسال با این قحطی و خشکسالی روا نیست به جنگ برویم لذا از همان جا برگشتند. و درگیری روی نداد.(۹۸)

سال ۵ هجری ۱۵ ربیع الاول

غزوه دومه الجندل

گزارشی به مدینه رسید که گروهی در دومه الجندل گرد آمده اند و به قتل و غارت مشغول شده اند.

پیامبر برای دفع دشمنانی که در آنجا تجمع کرده و به مسافران و رهگذران ستم می کردند با هزار سرباز حرکت کرد.

دشمنان که از حرکت نیروهای لشکر اسلام خبردار شدند، اجتماع خود را به هم زدند و پیامبر ۲۰ ربیع الآخر به طرف مدینه برگشتند.(۹۹)

سال ۵ هجری ماه رجب

هیئت بنی سعد

هیئت بنی سعد بن بکر خدمت پیامبرصلی الله علیه وآله رسیدند و از چگونگی بعثت و این که چه کسی او را مبعوث کرده سؤال کردند.

پیامبرصلی الله علیه وآله به همه سؤالات آنان پاسخ فرمود و ایشان نیز مسلمان شدند.(۱۰۰)

سال ۵ هجری ۳ ماه شعبان

غزوه بنی مصطلق

حارث بن ابی ظرار رئیس قبیله توانسته بود مردم را برای جنگ با پیامبر جمع کند و با گروه های دیگری از اعراب نیز ائتلاف نماید.

پیامبر نیز مسلمانان را فرا خواند و دو شب از شعبان گذشته حرکت کردند. در این جنگ بسیاری از منافقان نیز به طمع غنیمت شرکت کرده بودند ؛ که البته پیروزی و غنایم شایان توجهی هم نصیب مسلمانان شد.

در این جنگ فقط یک نفر از مسلمانان، آن هم به اشتباه کشته شد. پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم در آغاز ماه رمضان به مدینه برگشت.(۱۰۱)

سال ۵ هجری ۱۷ ماه شوال

غزوه خندق (احزاب)

قبایل و طوایف قریش با تحریک یهودیان با سپاهی حدود ۱۰ تا ۲۴ هزار نفر به مدینه هجوم آوردند و مدت یک ماه آن را محاصره کردند. مسلمانان به فرماندهی پیامبر و پیشنهاد سلمان، دور مدینه را خندق کندند و با سپاه ۳۰۰۰ نفری دفاع و مقاومت سختی کردند.(۱۰۲)

سال ۵ هجری ۲۴ ذی قعده

پایان غزوه احزاب

در چنین روزی غائله احزاب با شکست مشرکان و کافران پایان یافت.(۱۰۳)

یهود و قریش که برای نابودی مسلمانان و مدینه آمده بودند پایان یافت و هیچ نتیجه ای به دست نیاوردند و پس از کشته شدن عمرو بن عبدودّ پهلوان نامی عرب توسط امام علی علیه السلام شبانه با ترس و اضطراب منطقه را ترک کردند.(۱۰۴)

سال ۵ هجری ۲۴ ذی قعده

غزوه بنی قریظه

هنگامی که مسلمانان از اطراف خندق به مدینه بازگشتند و اسلحه خود را زمین نهادند، هنگام ظهر جبرئیل نازل شد و رسول خدا را گفت، خدا می فرماید: بر سر بنی قریظه که پیمان شکنی کردند، رهسپار شوی.

آنان در جریان جنگ احزاب با مشرکان قریش همکاری کرده بودند. پیامبر ۲۵ روز آنان را در محاصره گرفت. پس از آن به

جهت ترس و با مشورت ابولبابه تسلیم شدند. و غائله بنی قریظه در ۱۹ ذی حجّه پایان یافت.(۱۰۵)

سال ۵ هجری ماه ذی حجّه

هیئت اشجع

صد مرد از قبیله اشجع به ریاست مسعود بن رخیله که در جنگ خندق فرمانده بود به مدینه آمدند و در کوه «سلع» منزل کردند.

پیامبر نزد آنان رفت. گفتند ما خواهان صلح هستیم رسول خدا نیز با آن ها صلح کرد.

اعضای این هیئت را از صد نفر تا هفتصد نفر گفته اند.(۱۰۶)

سال ۵ هجری

برخی دیگر از حوادث سال پنجم

۱ - ازدواج پیامبر با زینب بنت جحش؛ وی همسر زید بن حارثه پسر خوانده پیامبر بود که از وی جدا شده بود و ایشان برای کوبیدن خرافات دوران جاهلیت، این ازدواج را انجام دادند.

۲ - فوت سعد بن معاذ از شخصیت های بزرگ اسلام؛(۱۰۷)

۳ - پیش آمدن جریان افک.

سال ۶ هجری ۱۰ ماه محرم

سریه قرطاء

قرطاء نام گروهی از قبیله بنی بکر بن کلاب بود که با مسلمانان دشمنی داشتند.

پیامبر برای تنبیه آنان محمّد بن سلمه را با ۳۰ رزمنده مأمور کرد. این سریه به نفع مسلمانان خاتمه یافت.

سال ۶ هجری ربیع الاول

سریه عکاشه بن محصن

شیخ طبرسی فرموده است: پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم عکاشه بن محصن را با ۴۰ نفر به غمره فرستاد. اگرچه با شتاب به آنجا رفتند ولی دشمن مطلع شد و فرار کرد البته غنایمی از جمله ۲۰۰ شتر به دست آوردند.(۱۰۸)

سال ۶ هجری ۴ ربیع الآخر

غزوه غابه

این غزوه در مکانی به نام غابه بین مشرکان و مسلمانان اتفاق افتاد. عیینه بن حصن، از مشرکان و معاندان سرسخت پیامبر به همراه ۴۰ نفر دیگر به شتران پیامبر هجوم آورده و با کشتن یکی از فرزندان ابوذر و فراری دادن ساکنان غابه، شتران را غارت کرده بودند.

رسول خدا در این غزوه به همراه تعدادی از اصحاب خود با آنان به نبرد پرداخت.(۱۰۹)

سال ۶ هجری ربیع الآخر

سریه محمّد بن مسلمه به ذی القصّه

پیامبر خداصلی الله علیه وآله محمّد بن مسلمه را با ده نفر جهت رویارویی با بنی ثعلبه و بنی عوال به طرف ذی القصه گسیل داشت.

آنان بر دشمن یورش بردند. تعداد دشمنان ۱۰۰ نفر بودند لذا بر مسلمانان غالب شدند، و همگی آنان شهید شدند، فقط محمّد را که بین کشته ها بی حرکت افتاده بود، مردی از مسلمانان که از آنجا عبور می کرد به مدینه منتقل کرد.(۱۱۰)

سال ۶ هجری ربیع الآخر

سریه ابوعبیده بن جرّاح

بلاد بنی ثعلبه و انمار، به قحطی گرفتار شده بودند، لذا تصمیم گرفتند، گوسفندان مدینه را در هیفا غارت کنند.

پیامبرصلی الله علیه وآله پس از نماز مغرب، ابوعبیده جراح را با ۴۰ نفر به طرف آنان در منطقه هیفا فرستاد.

در تاریکی صبح به ذی القصّه رسیدند. امّا دشمن فرار کرده و در پناه کوه ها مخفی شدند.(۱۱۱)

سال ۶ هجری جمادی الاول

غزوه بنی لحیان

برای ادب کردن قبیله بنی لحیان که مبلغان اسلامی را کشته بودند، پیامبرصلی الله علیه وآله ابن امّ مکتوم را جانشین خود در مدینه ساخت و حرکت کرد. کسی هم از مقصد آگاه نکرد.

اگر چه آن ها بالاخره آگاه شدند و فرار کردند لکن این عملیات تأثیر نظامی و معنوی خود را به جا گذاشت و دل آن ها را

پر از ترس کرد.(۱۱۲)

سال ۶ هجری ۱۵ جماد الاولی

غزوه ذات الرقاع

خبر به مدینه رسیده بود که جماعتی از غطفان، بنی محارب، انمار و ثعلبه قصد حمله به مدینه را دارند.

پیامبرصلی الله علیه وآله ابوذر را جانشین خود در مدینه کرد و با ۴۰۰ یا ۷۰۰ نفر حرکت نمود.

لکن آنان از ترس و وحشت فرار کردند حتی برخی از زنان خود را هم جا گذاشتند.(۱۱۳)

سال ۶ هجری ۲۱ جمادی الاول

غزوه ذی قرد

چند روزی از بازگشت رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم به مدینه نگذشته بود که عیینه بن حصن فزازی، با سوارانی از غطفان بر شتران ماده شیرده رسول خداصلی الله علیه وآله در غابه غارت بردند و مردی از بنی غفار را کشته و زن او را با خود بردند. نخستین کسی که از اصحاب خبر یافت سلمه بن عمرو بن اکوع اسلمی بود که با تیر و کمان خویش رهسپار غابه شد.(۱۱۴)

سال ۶ هجری جمادی الآخر

سریه زید بن حارثه به بنی ثعلبه

پیامبر زید را به فرماندهی ۱۵ مرد به سوی بنی ثعلبه فرستاد.

شتران و گوسفندانی را غنیمت گرفتند ولی چون اعراب فرار کرده بودند، بدون جنگ و پس از چهار شب به مدینه بازگشتند.(۱۱۵)

سال ۶ هجری جمادی الآخر

سریه زید بن حارثه به حِشمَی

رحیه بن خلیفه کلبی که از نزد قیصر روم بر می گشت در سرزمین جزام در محلی به نام شنار به وی حمله کردند و کالاهای وی را غارت کردند، به پیامبر گزارش داد و ایشان زید را با ۵۰۰ نفر برای تنبیه غارتگران فرستاد.(۱۱۶)

سال ۶ هجری ۲ شعبان

غزوه بنی مصطلق

بنی مصطلق گروهی از قبیله خزاعه بودند که با قریش هم جوار و در حال توطئه علیه اسلام و پیامبر بودند.

لذا پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم «بریده» را برای تحقیق بیشتر فرستاد، وقتی خبر تأیید شد، با یاران خود عازم قبیله شد،که پس از جنگ و ۱۰ نفر کشته از دشمن، آنان متفرق شده و فرار کردند و اموال زیادی نصیب ارتش اسلام شد.(۱۱۷)

سال ۶ هجری ماه شعبان

سریه علی بن ابی طالب به فدک

رسول خدا خبر یافت که بنی سعد بن بکر قصد دارند تا به یاری یهودیان خیبر رفته، برای مسلمانان ایجاد مزاحمت کنند، ایشان علی بن ابی طالب را با صد مرد جنگجو روانه ساخت.

امام علی شب راه می رفت و روز پنهان می شد تا به همج - آبگاهی بین خیبر و فدك - رسید. جای دشمن را پیدا کرده و حمله بردند، دشمن با گذاشتن غنایم زیادی، بدون آن که جنگی روی دهد فرار کردند.(۱۱۸)

سال ۶ هجری ماه رمضان

سریه عبداللّٰه بن عتیک

ابن اسحاق می نویسد: سلّام بن ربیع که بازرگانی از اهل حجاز بود، در فراهم ساختن لشکر بر ضد رسول خداصلی الله علیه وآله تلاش فراوانی کرده بود، لذا پس از پایان یافتن غزوه خندق و بنی قریظه، قبیله خزرج از رسول خدا اجازه خواستند که وی را به سزای عملش برسانند. پیامبر هم عبداللّٰه بن عتیك را به فرماندهی آنان گماشت و فرمود: زن یا کودکی را نکشید.

آنان وارد خیبر شدند و سلّام را مجازات نمودند.(۱۱۹)

سال ۶ هجری ماه رمضان

سریه اوّل عبداللّٰه بن رواحه به خیبر

پس از کشته شدن سلّام بن ربیع، یهودیان خیبر اسیر بن زارم را فرمانده خود کردند. او در میان قبایل غطفان و ... به راه افتاد و مردم را برای جنگ با مسلمانان ترغیب نمود. پیامبر عبداللّٰه را با سه نفر دیگر برای تحقیق فرستاد. عبداللّٰه رفت و گزارش تحقیق خود را خدمت پیامبر آورد.(۱۲۰)

سال ۶ هجری ماه شوال

سریه دوم عبداللّٰه بن رواحه

پس از آن که عبـداللَّه از خیبر بـازگشت و گزارش خود را آورد، پیامبر ۳۰ نفر داوطلب را به فرمانـدهی عبداللَّه به طرف خیبر فرستاد تا به اسیر بن زارم نوید دهند که اگر مسلمان شود، ریاست خیبر را به وی محول می کنند.(۱۲۱)

سال ۶ هجری اوّل ذوالقعده

صلح حدیبیه، بیعت رضوان

پیامبر بعـد از غزوه بنی مصـطلق، ماه رمضان و شوال را در مـدینه بود و در ماه ذی قعده به قصد عمره آهنگ مکّه کرد و چون قصـد جنـگ نـداشت از ذوالحلیفه محرم شـد تا همه بداننـد. امّا برای قریش هم سـنگین بود که پیامبر و یارانش این گونه وارد مکّه شوند؛ لذا آمدند که مانع شوند که بالاخره بعد از چند دور مذاکره، پیمانی بسـته شد که پیامبر اسـلام صـلی الله علیه وآله وسلم و مسلمانان امسال برگردند و سال بعد به حج بیایند.(۱۲۲)

سال ۷ هجری ماه محرم

اعزام سفیر به سراسر جهان

پس از صـلح حـدیبیه و آسودگی از ناحیه قریش، پیامبر فرصت پیـدا کرد تا با رؤسای جهان مکاتبه کند و رسالت جهانی خود را اعلان نماید. لذا همزمان شش نفر را با شش نامه به سوی پادشاهان این مناطق فرستاد:

۱) به نجاشی پادشاه حبشه توسط عمرو بن امیه ضمری؛

۲) به هرقل پادشاه روم توسط دحیه بن خلیفه کلبی؛

۳) به کسری پادشاه ایران توسط عبداللَّه بن حذافه سهمی؛

۴) به مقوقس پادشاه قبط توسط حاطب بن ابی بلتعه لخمی؛

۵) به حارث بن شمر غسانی توسط شجاع بن وهب اسدی؛

۶) به هوزه فرمانروای یمامه توسط سلیط بن عمرو عامری.(۱۲۳)

سال ۷ هجری ۵ جمادی الاولی

میلاد زینب کبری

تولد حضـرت زینب علیها السـلام در چنین روزی واقع شده است. وی اولین فرزند دختر امام علی و حضرت زهراعلیهما السلام است.

در نظام جمهوری اسلامی ایران به پاس مصایب و زحمات زینب کبری علیها السلام این روز به نام روز پرستار نامگذاری شده است.

سال ۷ هجری ۱۰ یا ۱۱ جمادی الاول

مرگ خسروپرویز

شیرویه شکم پدر خود خسرو پرویز کسری را چاک زد (پاره کرد) و او را هلاک کرد. پیامبر از این واقعه به فرستادگان کسری خبر داد.

و این بعد از آن بود که وی نامه پیامبر خدا را پاره کرده بود و پیامبر نیز وی را نفرین کرد.(۱۲۴)

سال ۷ هجری جمادی الاولی

به سوی خیبر

جلگه وسیع و حاصلخیزی که در شمال مدینه به فاصله ۳۲ فرسنگی آن قرار داشت، وادی خیبر می نامند که همه یهودی بودند و پیوسته مشرکان و کافران را بر ضدّ مسلمانان تحریک و تشویق می کردند. ولی با این که با پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله وسلم پیمان داشتند ؛ اما هیچ گاه به عهد خود وفا نکردند. لذا باید روزی این قضیه تمام می شد.

مسلمانان با ۱۶۰۰ نفر سرباز به طرف خیبر حرکت کردند که محاصره خیبر قریب یک ماه طول کشید. و دژها و قلعه های هفتگانه یهود یکی پس از دیگری سقوط کرد.(۱۲۵)

سال ۷ هجری ۱۱ جمادی الآخر

ازدواج پیامبر با امّ حبیبه

امّ حبیبه از زنانی است که به اتفاق همسرش در مکّه به پیامبر ایمان آوردند، سپس به حبشه هجرت کرد. شوهرش آنجا مسیحی شد، وقتی وی از دنیا رفت، بعد از مدتی به همسری پیامبر درآمد. مهریه اش ۲۰۰ دینار بود که نجاشی از جانب پیامبرصلی الله علیه وآله به او پرداخت کرده بود.(۱۲۶)

سال ۷ هجری جمادی الآخر

قتل مرحب یهودی

در این روز پهلوان دشمنان اسلام، مَرحب یهودی به دست توانمند امیرالمؤمنین کشته شد. و این بعد از آن بود که حارث برادرش را نیز کشته بودو مرحب آمده بود تا انتقام وی را بگیرد. وی مشغول رجز خوانی شد که با جواب قاطع امام علی علیه السلام رو به رو شد و علاوه بر مرحب چند نفر دیگر را هم به قتل رساند، در یک لحظه شمشیر علی از دستش افتاد، حضرت

متوجه در قلعه شد و فوراً آن را از جا کند و به عنوان سپر گرفت. در نتیجه قلعه ای که مسلمانان ۱۰ روز پشت آن معطل مانده بودند در مدت کوتاهی گشوده شد. و با فتح قلعه خیبر، لشکر اسلام پیروز شدند.(۱۲۷)

سال ۷ هجری جمادی الآخر

فتح خیبر

قلعه های خیبر با زحمت فراوان یکی پس از دیگری فتح می شدند؛ اما فتح یکی از قلعه ها دشوار شد. پیامبر فرمود: «لاعطین هذه الرایه غداً رجلاً یفتح اللّه علی یدیه یحبّ اللّه ورسوله و یحبّه اللّه و رسوله».

فردا علی را فراخواند و پرچم را به آن حضرت سپرد و امام علی علیه السلام توانست قلعه را فتح نماید.

در همین روز جعفر بن ابی طالب از سفر حبشه برگشت. پیامبر او را در آغوش گرفت و فرمود نمی دانم بر کدام این دو واقعه بیشتر خوشحال باشم. و پس از آن نماز معروف جعفر طیار را به او هدیه داد.(۱۲۸)

سال هفت هجری جمادی الآخر

غزوه وادی القری

این غزوه در بیابانی که بین شام و مدینه به نام وادی القری معروف است واقع شد.

پیامبر پس از فراغت از خیبر به وادی القری که ساکنان آن یهودی بودند روی آورد و ایشان را به اسلام فرا خواند اما آنان از اجابت دعوت پیامبر سر باز زدند و بنای بر نبرد گذاشتند که با پیروزی مسلمانان و شکست یهودیان پایان یافت.(۱۲۹)

سال ۷ هجری ماه رجب

فدک

پس از فتح خیبر پیامبر سفیری به نام محیط را پیش سران فدک فرستاد. آن ها صلح را بر جنگ ترجیح دادند و تعهد کردند که نیمی از حاصل آن را در اختیار پیامبر قرار دهد.

چنین زمین هایی که بدون جنگ و اعزام نیرو به دست مسلمانان می افتاد مربوط به شخص پیامبر و امام پس از وی است که ایشان براساس دستور «وَآتِ ذَا الْقُرْبَی حَقَّهُ»(۱۳۰) به فاطمه علیها السلام بخشید.(۱۳۱)

سال ۷ هجری ماه شعبان

سریه بشیر بن سعد

پیامبر بشیر بن سعد را با ۳۰ نفر به فدک فرستاد.

وی پس از غنیمت گرفتن شتران و گوسفندان به مدینه برگشت امّا شبانه مردان بنی مرّه بر آنان حمله کردند و همراهان بشیر همگی شهید شدند و خود بشیر هم بین کشته ها افتاده بود که پس از چندی خود را به مدینه رساند.(۱۳۲)

سال ۷ هجری ماه شعبان

سریه تُرَبَه

پیامبر ۳۰ نفر را همراه عمر بن خطّاب در تعقیب قبیله هوازن رهسپار تربه (در ناحیه عبلاء یمن) ساخت لکن آن ها از نزدیک شدن مسلمانان با خبر شدند و فرار کردند و جنگی رخ نداد.

سال ۷ هجری ماه شعبان

سریه نجد (بنی کلاب)

پس از سریه تُرَبه، ابوبکر با جمعی از اصحاب مأمور این سریه شدند و تا ناحیه ضرّیه در سرزمین نجد پیش رفتند. آنجا جنگ و زد و خورد روی داده، سلمه بن اکوع هفت نفر از مشرکان را کشت، دختری هم اسیر گرفتند. پیامبر آن دختر را به مکّه فرستاد و چند اسیر مسلمان را آزاد کردند.(۱۳۳)

سال ۷ هجری ماه رمضان

سریه غالب بن عبداللّٰه لیثی

دو طایفه بنی عوال و بنی عبد بن ثعلبه از مشرکان مزاحمی بودند که در هشت منزلی مدینه سکنی داشتند.

لذا پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم برای رفع مزاحمت های آنان غالب بن عبداللّٰه را با ۱۳۰ نفر به طرف آنان گسیل داشت.

سال ۷ هجری ماه شوال

سریه بشیر بن سعد انصاری

رسول خدا خبر یافت که گروهی از قبیله غطفان گرد هم آمده اند و قصد حمله به مدینه و رسول خداصلی الله علیه وآله وسلم را دارند.

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم بشیر را فراخواند و برای وی پرچمی بست و ۳۰۰ نفر را همراه وی کرد. وقتی به دشمن رسیدند مردان آنان فرار کرده بودند؛ لذا فقط با غنائمی که به دست آورده بودند به مدینه برگشتند.(۱۳۴)

سال ۷ هجری دوشنبه ۶ ذی قعده

عمره قضاء

پیامبر یک سال بعد از صلح حدیبیه و هفت سال پس از این که از مکّه هجرت کرده بودند جهت انجام عمره به سوی مکّه حرکت کردند. این عمره را عمره قضاء نامیدند. و تعداد همراهان حضرت را دو هزار نفر نوشته اند.

این سفر که بیشتر جنبه تبلیغی داشت و با شور و حال عجیبی انجام گرفت، سبب شد سرسخت ترین دشمنان پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم از جمله خالد بن ولید، قهرمان جنگ احد و عمروبن عاص سیاست مدار عرب نیز به اسلام متمایل شوند. (۱۳۵)

سال ۷ هجری ماه ذی حجه

ازدواج با میمونه

پس از پایان عمره القضاء، میمونه خواهر امّ الفضل همسر عباس که تحت تأثیر احساسات شورانگیز مسلمانان قرار گرفته بود به عباس پیغام داد که حاضر است به طور افتخاری با پیامبر ازدواج کند. پیامبر نیز برای استحکام بیشتر ارتباط با قریش این پیشنهاد را قبول کرد.(۱۳۶)

چون مهلت سه روزه قرارداد تمام شده بود پیامبر فرمود همه مسلمانان از مکّه خارج شوند و تا بعد از ظهر کسی در مکّه نماند.

و به این ترتیب رؤیای صادقه پیامبر در مورد زیارت کعبه محقق شد، که آیه ۲۷ سوره فتح در این مورد است.

سال ۷ هجری ماه ذی حجه

سریه ابن ابی العوجاء

وی به همراهی ۵۰ نفر به سر وقت قبیله بنی سلیم رفت. لکن قبلاً به بنی سلیم خبر داده بودند و آماده جنگ بودند لذا جنگ سختی درگرفت، افراد سریه محاصره شده و همگی به شهادت رسیدند. فقط فرمانده سریه توانست بعداً خود را به مدینه برساند.(۱۳۷)

سال ۷ هجری ماه ذی حجه

سریه اول عبداللّه بن ابی حدرد اسلمی

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم عبد اللّه و دو نفر دیگر را برای تحقیق از رفاعه بن زید حشمی فرستاد که خبر آورده بودند با جمعیت انبوهی در غابه متحد شده اند تا برای جنگ با مسلمانان آماده شوند.

سال ۷ هجری ماه ذی حجه

سریه دوم عبداللّه بن ابی حدرد

ابوقتاده و محلّم بن جثامه هم در این سریه بودند.

محلّم، عامر بن اضبط اشجعی را با آن که اظهار اسلام کرده بود و سلام اسلامی داده بود، به خاطر آنچه پیش از اسلام بین آن ها رخ داده بود کشت.

لذا آیه «وَلا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْقی إِلَیکُمُ السَّلامَ لست مسلماً...»(۱۳۸) نازل شد و پیامبر اعلان بیزاری از وی کرد و فرمود: خدا او را نیامرزد.

سال ۸ هجری اوّل صفر

تسلیم شدن سران شرک

چند تن از سران مشرکان مکّه، از جمله عمرو بن عامر، خالد بن ولید، عثمان بن ابی طلحه... که از مکّه به مدینه آمدند، پس از سال ها دشمنی و جنگ با پیامبر، مسلمان شدند.

سال ۸ هجری ربیع الاول

شهادت فرستاده پیامبر

پیامبر، حارث بن عمیر را برای تبلیغ اسلام به دربار شام فرستاد امّا شرحبیل فرماندار مرزی او را دستگیر و بعد هم شهید کرد. پیامبر از این عمل بسیار ناراحت شد از این روز سربازان خود را برای گرفتن انتقام دعوت کرد.(۱۳۹)

سال ۸ هجری ربیع الاول

سریه کعب بن عمیر غفاری

پیامبر، وی را با ۱۵ نفر اعزام نمود تا به ذات اطلاح از اراضی شام رفته و آنان را به اسلام دعوت کنند، لکن آنان ضمن امتناع، به تیرباران مسلمانان پرداختند. آنان نیز به سختی جنگیدند و به شهادت رسیدند و فقط یک نفر توانست خودش را به مدینه برساند.(۱۴۰)

سال ۸ هجری ربیع الاول

سریه شجاع بن وهب اسدی

پیامبر وی را با ۳۴ نفر به طرف قبیله هوازن فرستاد.

افراد این قبیله مشرکانی بودند که مزاحمت زیادی برای مسلمانان به وجود می آوردند. این سریه ۱۵ روز طول کشید و ضمن تنبیه آنان غنائمی هم به دست آوردند.

سال ۸ هجری جمادی الاول

جنگ موته

پس از شهادت کعب بن عمیر غفاری و ماجرای کشتن سفیر پیامبر به دربار شام، فرمان جهاد صادر شد و سپاه سه هزار نفری اعزام گردید امّا سپاه روم و دشمن بیش از صد هزار نفر بودند.

پیامبر ۳ نفر را به ترتیب به عنوان فرمانده انتخاب کرده بود که یکی پس از دیگری شهید شدند. فرماندهان شهید این جنگ: جعفر بن ابی طالب، زید بن حارثه و عبداللّٰه بن رواحه بودند.(۱۴۱)

سال ۸ هجری ربیع الثانی

نامه به بحرین

پیامبر طی نامه ای به مردم بحرین از آنان خواست تا ۲۰ نفر از قوم خود را نزد وی بفرستند، در پاسخ این نامه، ۲۰ نفر خدمت رسول خدا آمدند و ایشان ضمن خوش آمد گویی فرمود: عبدالقیس خوب قبیله ای است.(۱۴۲)

سال ۸ هجری جمادی الاخر

سریه ذات السلاسل

پیامبر از آغاز ورود به مدینه ،که کانون اسلام شده بود همواره مراقب دشمنان داخلی و خارجی بود و کسانی را برای کسب خبر می فرستاد. از این جهت رسول خدا خبر یافت که گروهی از قبیله قضاعه متحد شده اند و قصد حمله به مسلمانان را دارند. حضرت، عمرو بن عاص را فراخواند و برای او لوای سفیدی بست و پرچم سیاهی همراه وی ساخت. وقتی به دشمن رسید دید جمعیت زیادی هستند. رافع بن مکیت جهنی را برای کمک خواهی نزد پیامبر فرستاد.(۱۴۳)

سال ۸ هجری جمادی الاول

زمینه های فتح مکّه

پیامبر یک هنگ سه هزار نفری به فرماندهی سه تن از افسران اسلام را به کرانه های شام اعزام نمود.

این سپاه چون با پیروزی چشم گیری به مدینه بازنگشتند موجب جرأت و جسارت قریش شدند، لذا کارهایی کردند که موجب نقض پیمان حدیبیه شد.(۱۴۴)

ابتـدا در میـان قبیله بنوبکر اسـلحه پخش کردنـد و شـبانه به قبیله خزاعه که هم پیمان مسـلمانان بودنـد حمله کردنـد و به همین خاطر پیامبر، لشکری فراهم ساخت تا مکّه را فتح کند.

سال ۸ هجری ماه رجب

سریه ابو عبیده جراح

پیامبر ابو عبیده را با ۳۰۰ نفر از مهاجر و انصار به طرف طایفه ای از جهنیه فرستاد.

در این سریه زد و خوردی روی نداد.

سال ۸ هجری آغاز ماه رمضان

تجمع لشکر اسلام برای فتح مکّه

استعداد نیروهای سپاه اسلام:

مهاجران: ۷۰۰ نفر با ۳۰۰ اسب و سه پرچم؛

انصار: چهار هزار نفر با ۷۰۰ اسب و چند پرچم قبیله مزینه: هزار نفر با ۱۰۰ اسب و سه پرچم قبیله اسلم: ۴۰۰ نفر با سی اسب و دو پرچم؛

قبیله جهنیه: ۸۰۰ نفر با پنجاه اسب و چهار پرچم؛

قبیله بنی کعب: ۵۰۰ نفر با سه پرچم؛

بقیه سپاه ۱۰ هزار نفری را افراد قبیله های دیگر تشکیل می دادند.(۱۴۵)

سال ۸ هجری ۱۰ ماه رمضان

حرکت سپاه اسلام به طرف مکّه

سپاه هزاران نفری اسلام، متشکل از انصار و مهاجران و به فرماندهی کل پیامبر اسلام به طرف مکّه حرکت کردند. گرچه برای رعایت اصل غافلگیری، تا لحظه فرمان کسی از زمان و مسیر حرکت خبر نداشت.(۱۴۶)

البته قبلاًـ به تمـام نیروهـای اطراف، اعلاـن آمـاده باش شـده بود.پیامبر "ابورهم" غفاری را نماینـده خود در مـدینه گـذاشت و حرکت کرد.

سال ۸ هجری ۲۰ ماه رمضان

فتح مکّه

در این روز، مکّه مکرمه توسط سپاه اسلام، بدون خونریزی فتح شد (فقط برای ۱۰ نفر جنایت کار، حکم قتل صادر شد) که علّت این پیروزی، رعایت استتار و اصل غافلگیری و کمک عبّاس در ترساندن ابو سفیان بود. رسول خدا وارد مسجد الحرام شد و پس از استلام حجرالاسود به شکستن بت ها پرداخت که حدود ۳۶۰ بت در اطراف کعبه نصب شده بود.

مردم مکّه و قریش و مشرکان منتظر بودند که پیامبرصلی الله علیه وآله چه حکمی خواهد کرد و ایشان فرمود: همه شما را آزاد کردم.

سال ۸ هجری ماه رمضان

هیئت باهله

پس از فتح مکّه در سال هشتم هجری این هیئت نزد پیامبر آمدند و اسلام آوردند و برای قوم خود امان نامه گرفتند و پیامبر نیز مکتوبی برای آنان نوشت که در آن فرایض و صدقات ذکر شده بود.(۱۴۷)

سال ۸ هجری ۲۵ ماه رمضان

سریه خالد بن ولید

پنج روز به آخر ماه رمضان مانده بود که پیامبر، خالد را با ۳۰ سوار برای ویران ساختن بتخانه عزّی که بزرگترین بت های قریش در آن جا بود گسیل داشت.

خادم سلمی چون از آمدن خالد با خبر شد شمشیری به گردن عزّی آویخت و شعری خواند که: اگر می توانی خالد را بکش و از خود دفاع کن و خودش به کوه فرار کرد.

سال ۸ هجری ماه رمضان

سریه عمرو بن عاص

پیامبر پس از فتح مکّه، عمرو بن عاص را برای ویران ساختن بت خانه و شکستن بت «سواع» از قبیله هزیل فرستاد.

سال ۸ هجری ۲۹ ماه رمضان

غزوه حنین

بعد از فتح مکّه قبایل عرب بیشتر مشتاق اسلام شدند امّا قبیله هوازن و ثقیف نه.

این غزوه در حوالی مکّه واقع شد، پس از فتح مکّه گروهی از قبایل اطراف شهر برای نبرد با اسلام متحد شده بودند.

پیامبر سپاهی را روانه حنین کرد.

در این نبرد اگرچه مسلمانان با اتکای به امکانات و نیروهای خود ابتدا شکست خوردند ولی با تدبیر و تلاش پیامبر و یاران به ویژه امام علی علیه السلام دشمنان را شکست دادند و غنائم بسیاری به دست آوردند و برای تعقیب دشمن به سوی طائف حرکت کردند.(۱۴۸)

سال ۸ هجری ماه شوال

هیئت بنی قشیر بن کعب

این هیئت بعد از غزوه حنین در سال هشتم به خدمت پیامبرصلی الله علیه وآله رسیدند و اسلام آوردند.(۱۴۹)

سال ۸ هجری ۵ شوال

غزوه طائف

پس از حنین پیامبر رهسپار طائف شد.

مسلمانان نتوانستند وارد شهر شوند، لذا اردو زدند و آنجا را حدود ۲۰ روز محاصره کردند.

تعدادی از مسلمانان شهید شدند ولی طائف فتح نشد.(۱۵۰)

البته خودشان بعداً به خدمت پیامبر رسیدند و اسلام آوردند.

سال ۸ هجری ماه شوال

سریه امیرالمؤمنین علی علیه السلام

از آنجا که هر قوم و قبیله ای بت مخصوص برای خود داشتند، رسول خدا در ایام محاصره طائف، امام علی را با سپاهی فرستاد و فرمود بر بت پرستان حمله برد و هر جا بتی دید در هم شکند.

سال ۸ هجری ماه شوال

سریه طفیل بن عمرو دوسی

پیامبر وقتی رهسپار طائف شد طفیل را برای شکستن بت ذی الکفّین فرستاد.

وی پس از انجام مأموریت با ۴۰۰ نفر از قبیله خود به پیامبر در طائف ملحق شد.

سال ۸ هجری ماه شوال

سریه ابوعامر اشعری

رسول خـدا خبر یافت که عدّه ای از فراریان هوازن در ناحیه اوطاس جمع شده اند. حضـرت برای ابوعامر پرچمی بست و او را برای تعقیب فرستاد. بین دو لشکر جنگ سختی درگرفت و ابوعامر در این درگیری به شهادت رسید.

سال ۸ هجری ماه شوال

سریه خالد بن ولید بن غمیصا

پیامبر خالـد را فرسـتاد و فرمود تا نزدیک تهامه پیش برود و مردم را به خـدا دعوت کند، پیامبر او را برای جنگ نفرسـتاده بود ولی وی بنی خزیمه را مورد حمله قرار داد و افرادی را کشت.

لذا پیامبر از کار وی اعلان بیزاری کرد.

سال ۸ هجری بعد از فتح مکّه

سریه سعد بن زید

(مناه) در مشـلّل بت دو قبیله اوس و خزرج و قبیله غسّان بود. پیامبر پس از فتـح مکّه سـعدبن زید را با ۲۰ نفر راهی آنجا کرد. آنان در این مأموریت ضمن شکستن بت، بتخانه را ویران کردند.

سال ۸ هجری ماه ذی القعده

نامه پیامبر به جیفر و عبد

جیفر و عبد، فرزندان جلندی در عمان در یمن از قبیله ازد بودند که پیامبرصلی الله علیه وآله توسط عمر بن عاص نامه ای برای آنان فرستاد.

سال ۸ هجری اواخر ذی قعده

عمره پیامبر

پیامبر پس از تقسـیم غنایم حنین در جعرانه، به انجام عمره پرداخت. ایام حـج و ماه ذی حجه نیز نزدیک بود و این اولین حجی بود که پس از فتـح مکّه باید انجام می شد لکن چون مدینه که به عنوان مرکز اسـلام بود حدود سه ماه از پیامبر خالی بود. لذا تصـمیم گرفتند برای مکّه نماینده ای انتخاب کنند و خود به مدینه برگردند. پیامبر عتاب بن اسید ۲۰ ساله را به عنوان فرماندار و معاذ بن جبل را برای تعلیم قرآن و احکام انتخاب کرد. حقوق عتاب یک درهم بود.(۱۵۱)

سال ۸ هجری ۲۴ ذی قعده

ورود پیامبر به مدینه

پیامبر پس از فتح مکّه و جنگ حنین به طرف مدینه پایتخت حکومت اسلامی حرکت کرد و در چنین روزی به مدینه رسید.(۱۵۲)

سال ۸ هجری

فوت زینب

در پایان سال هشتم هجری پیامبر بزرگ ترین دختر خود زینب را از دست داد، اگرچه این غم با شادی دیگری که تولد ابراهیم از ماریه بود در هم آمیخت.

سال ۹ هجری

عام الوفود

پس از فتح مکّه و گسترش قدرت اسلام قبایل مختلف عرب و گروهی از آنان به سرپرستی سران خود حضور پیامبرصلی الله علیه وآله می رسیدند و اسلام خود را ابراز می داشتند.

این هیئت ها را در لغت عربی وفد می گویند لذا این سال را عام الوفود نهادند.

فهرست این وفدها و هیئت ها طبق آنچه در الطبقات الکبری، محمّد بن سعد آمده چنین است:

وفد مزینه، وفد اسد، وفد تمیم، وفد عبس، فزاره، وفد مره، وفد ثعلبه، وفد محارب، وفد سعد بن بکر، وفد کلاب، رؤاس بن کلاب، وفد عقیل بن کعب، وفد جعده، وفد قشیر بن کعب، وفد بنی البکاء، وفد کنانه، وفد اشجع، وفد باهله، وفد سلیم، وفد هلال بن عامر، وفد عامر بن صعصعه، وفد ثقیفه، وفد عبد القیس، وفد بکر بن وائل، وفد تغلب، وفد حنیفه، وفد شیبان، وفد طی ء، وفد تجیب، وفد خولان، وفد جعفی، وفد صداء، وفد مراد، وفد زبید، وفد صدف، وفد خشین، وفد سعد هذیم، وفد بلی، وفد بهراء، وفد عذره، وفد سلامان، وفد کنده، وفد جهینه، وفد کلب، وفد جرم، وفد الازد، وفد غسان، وفد حارث بن کعب، وفد همدان، وفد سعد العشیره، وفد عنس، وفد الدارین، وفد الرهاوین، وفد غامد، وفد النخع، وفد بجیله، وفد خثعم، وفد الاشعریین، وفد حضرموت، وفد ازدعمان، وفد غافق، وفد بارق، وفد دوس، وفد ثماله و الحدان، وفد اسلم، وفد جذام، وفد مهره، وفد حمیر، وفد نجران، وفد حیشان، وفد السباع.(۱۵۳)

سال ۹ هجری اوّل

محرم

دریافت زکات

از سوی پیامبر جهت دریافت زکات از مسلمانان کارگزارانی انتخاب و هر کدام به منطقه ای رهسپار شدند.

سال ۹ هجری ماه محرم

سریه عیینه بن حصن فزاری

طایفه بنی العنبر که در بین دو ناحیه سقیا و بنی تمیم ساکن بودند، به روی مأمور جمع آوری صدقات خزاعه شمشیر کشیده و از جمع زکات جلوگیری کردند.

پیامبر عیینه را همراه ۵۰ سوار فرستاد. که آن ها هم با ۵۲ اسیر برگشتند.

سال ۹ هجری ربیع الاول

سریه ضحاک بن سفیان کلابی

پیامبر سریه ای به طرف طایفه «قرطاء» فرستاد و فرماندهی آن را به ضحاك سپرد.

طایفه قرطاء چون از پذیرش اسلام امتناع کردند بین مسلمانان و کافران جنگ درگرفت، لکن دشمن مجبور به فرار شد.(۱۵۴)

سال ۹ هجری ۲۲ ربیع الاول

هیئت بنی کلاب

سیزده نفر از قبیله بنی کلاب نزد پیامبر آمدند و اسلام آوردند و پیامبر دستور داد آنان را در سرای رمله منزل دهند.(۱۵۵)

سال ۹ هجری ربیع الآخر

سریه علقمه بن مجرز مدلجی

پیامبر وی را با ۳۰۰ نفر فرستاد تا با مردمی که از حبشه قصد تجاوز به جده را داشتند بجنگند، وقتی رسیدند دشمن گریخته بود و جنگی صورت نگرفت.(۱۵۶)

سال ۹ هجری ربیع الآخر

سریه علی بن ابی طالب به دیار طی ء

پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم امام علی علیه السلام را با ۱۵۰ مرد انصاری با پرچمی به دست سهل بن حنیف به سوی فُلس فرستاد تا بتخانه فلس را منهدم کند و آنان را به اسلام دعوت نماید که این مأموریت با موفقیت و غنائم زیادی انجام شد. (۱۵۷)

سال ۹ هجری جمادی الاولی

کشته شدن خسرو پرویز پادشاه ایران

در عصر خسرو پرویز رسول اکرم صلی الله علیه وآله وسلم به پیامبری رسید و پس را هجرت به مدینه نامه ای از سوی پیامبر برای پادشاه ایران ارسال شد.

ولی او به نامه پیامبر جسارت کرده و نامه رسان را تحقیر کرد، پیامبر هم او را نفرین کرد.

تا بالاخره توسط پسرش شیرو به قتل رسید.(۱۵۸)

سال ۹ هجری ماه شعبان

تبوک

دژ بلند و استواری بود که در نوار مرزی کشور سوریه میان راه «حجر» و شام قرار داشت. سوریه مستعمرات روم شرقی به شمار می رفت و مرزنشینان همگی پیرو آیین مسیح بودند و حاکمان آن دست نشانده فرمانروای شام بودند که خود نیز از امپراتور روم دستور می گرفت.

سقوط حکومت مکّه، امپراتوری روم را برآن داشت که با ارتش مجهز خود بر مسلمانان بتازد و آنان را غافلگیر کند؛ زیرا با گسترش و نفوذ اسلام پایه های حکومت خود را متزلزل می دیدند لذا با سپاه چهل هزار نفری در مرز شام مستقر شدند. این اخبار به پیامبر رسید و ایشان نیز به فکر چاره افتادند.(۱۵۹)

سال ۹ هجری اوّل شعبان

غزوه تبوک

سپاه ۳۰ هزار نفری اسلام به تبوک رسید. امّا هیچ اثری از سپاه روم نیافتند. گویا به خاطر تعداد زیاد سپاه اسلام و آگاهی از رشادت آنان، سپاه روم به کشور خود بازگشتند.

به خاطر مسافت زیاد و سختی های طاقت فرسا این سپاه را جیش العسره نامیدند.

پیامبر ۱۰ یا ۲۰ روز در تبوک ماندند و شاید کل زمان رفت و برگشت حدود دو ماه طول کشیده باشد(۱۶۰).

سال ۹ هجری ماه شعبان

سریه خالد بن ولید به دومه الجندل

وی بعـد از تبوک بـا ۴۲۰ سـوار به طرف اکیـدر بن عبـدالملک که مردی انصـاری از قـبیله کنـده و پادشـاه دومه الجنـدل بود فرسـتاده شـد. خالد که وارد قلعه شد، پادشاه ۸۰۰ استر و ۲۰۰۰ شتر و ۴۰۰ زره و ۵۰۰ شمشـیر به خالد داد تا به خدمت پیامبر بفرسـتد و تقاضای صـلح کنـد، پیامبر خداصـلی الله علیه وآله وسـلم نیز تقاضای صـلح را پـذیرفت و قرار شد که هر سال جزیه بدهند(۱۶۱).

سال ۹ هجری ۳ ماه رمضان

پایان غزوه تبوک

این غزوه به رهبری و فرمانـدهی پیـامبر اسـلام میـان مسـلمانان و رومیان روی داد، اگرچه بـدون آن که درگیری شود به صـلح انجامید.

هنگام برگشتن داستان اصحاب عقبه واقع شد که منافقانی که قصد ترور پیامبر را داشتند رسوا شدند.

تبوک آخرین غزوه پیامبر بود.(۱۶۲)

سال ۹ هجری بعد از تبوک

مسجد ضرار

منافقان به بهانه دوری مسـجد پیامبر، در محله ای از قبا مسـجدی ساختند تا محل توطئه های آنان باشد ولی این مسجد با وحی الهی و به دسـتور پیامبر اکرم صـلی الله علیه وآله وسلم و در بازگشت از تبوک تخریب شد که به مسجد ضرار معروف گردید. (۱۶۳)

سال ۹ هجری ماه رمضان

هیئت مُرّه

بعـد از بازگشت پیامبر از تبوک به مـدینه، سـیزده نفر از قبیله بنی مرّه خـدمت رسول خـدا آمدنـد و درخواست کمک کردند. چون به قحطی و خشـکسالی دچار شـده بودند، پیامبر دعا فرمود و به آنان کمک کرد. وقتی به سـرزمین خود برگشـتند دیدند همان روزی که پیامبر دعا کرده بود باران کافی باریده است.(۱۶۴)

سال ۹ هجری اواخر شوال

مرگ عبداللّه بن ابی

عبداللّه بن ابی که رئیس منافقان بود مریض شد و پس از بیست روز که در بستر بیماری افتاد، فوت کرد.(۱۶۵)

سال ۹ هجری

ورود سایر هیئت ها

هئیت عبس که ۹ نفر بودند؛

هیئت فزاره که ۱۳ نفر بودند؛

هیئت کلاب ۱۳ نفر بودند که پیامبر آنان را در خانه رمله دختر حارث جا داد.

هیئت عقیل بن کعب ۷ نفر بودند، که از جانب افراد قبیله و به نمایندگی آنان آمدند و اعلام وفاداری کردند.

هیئت بنی البکاء به همراه سه نفر به نمایندگی از طرف قبیله خود نزد پیامبر آمدند و پیامبر نیز هدایایی را به آن ها داد.

سال ۹ هجری

هیئت بنی اسد

ده نفر از قبیله بنی اسد بن خزیمه نزد رسول خدا آمدند و به اسلام گرویدند. برخی از آنان سخنی منت آمیز بیان کردند که درباره آنان آیه ای نازل شد: «يمُنُّونَ عَلَيكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَى إِسْلامَكُم بَلِ اللَّهُ يمُنُّ عَلَيكُمْ أَنْ هَداكُمْ لِلْإِيمانِ إِنْ كُنتُمْ صادِقِينَ»؛(۱۶۶) «آن ها بر تو منّت می نهند که اسلام آورده اند؛ بگو: «اسلام آوردن خود را بر من منّت نگذارید، بلکه خداوند بر شما منّت می نهد که شما را به سوی ایمان هدایت کرده است، اگر (در ادّعای ایمان) راستگو هستید!»

سال ۹ هجری اوّل ذی حجه

نزول آیات برائت

پیامبر ابوبکر را با ۴۰ نفر روانه مکّه کرد تا آیات برائت را در مراسم حجّ اعلان کند امّا هنوز ابوبکر به مکّه نرسیده بود که پیک وحی رسید مبنی بر این که این موضوع را یا خودت یا کسی که از خودت باشد ابلاغ کند، لذا امام علی را فرستاد تا آیات و قطعنامه را از وی بگیرد.(۱۶۷)

سال ۹ هجری ۱۰ ذی حجه

اعلان برائت

در چنین روزی امام علی علیه السلام بالای جمره عقبه قرار گرفت و ۱۳ آیه از آغاز سوره برائت را قرائت نمود. و قطعنامه پیامبر را اعلان فرمود که مفاد قطعنامه چنین بود:

۱) بت پرستان حقّ ندارند وارد خانه شوند.

۲) طواف با بدن برهنه ممنوع است ۳) بعد از امسال هیچ بت پرستی در مراسم حج نباید شرکت کند.

۴) کسانی که با پیامبر پیمان بسته اند تا مدت پیمان، خون و مالشان محترم است.

بقیه مشرکان فقط ۴ ماه مهلت دارند تکلیف خود را معین کنند یا اسلام یا اخراج یا جنگ.(۱۶۸)

سال ۱۰ هجری ۱۸ ماه رجب

فوت ابراهیم

ابراهیم فرزند هجده ماهه پیامبر اسلام صلی الله علیه وآله در چنین روزی وفات یافت. اگر چه روز ۱۰ ربیع الاول هم گفته شده.

در سال های گذشته نیز پیامبر با مرگ سه پسر به نام قاسم و طاهر و طیب و سه دختر زینب و رقیه و ام کلثوم رو به رو شده بود و فقط فاطمه یگانه یادگار او بود.

پیامبر خداصلی الله علیه وآله در سال ششم هجری فرمانروای مصر را به اسلام دعوت کرد وی اگرچه نپذیرفت ولی هدایایی از جمله کنیزی به نام ماریه فرستاد. ماریه بعداً همسر پیامبر شد و ابراهیم را آورد لکن ابراهیم هم فقط ۱۸ ماه زنده ماند. تقدیر خدا بود که نسل پیامبر فقط از فاطمه باشد.

سال ۱۰ هجری ماه ذی قعده

حجه الوداع

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم در ذی قعده دستور داد همه جا اعلان کنند که امسال همه به حج بیایند چون از طرف خدا مأموریت داشت تا شکل صحیح حج را انجام و به همه نشان دهد و خرافات را از آن بزداید، لذا جمعیت فراوانی در این حج شرکت کردند.

پیامبر نیز اعمال صحیح و مراسم حج را به انجام رساند و در ضمن دستورات لازم را فرمود و خطابه های ماندگاری را ایراد کرد(۱۶۹).

سال ۱۰ هجری ۲۶ ذی قعده

آغاز سفر حجه الوداع

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله، ابودجانه را جانشین خود در مدینه قرار داد و در حالی که بیش از ۶۰ قربانی همراه داشت به طرف مکّه حرکت کرد و در ذوالحلیفه (مسجد شجره) امر فرمود که همه حمام وغسل نمایند و احرام ببندند. سپس نماز ظهر را در آنجا خواندند و لبیک گویان مردم را به طرف مکّه حرکت دادند.(۱۷۰)

سال ده هجری چهار ذی حجه

ورود به مکّه

پیامبر خداصلی الله علیه وآله وسلم در چنین روزی جهت حجه الوداع وارد مکّه شدند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم از در بنی شیبه داخل مسجدالحرام شد، حمد و ثنای الهی به جا آورد، استلام حجر کرد و آن را بوسید، طواف خانه خدا و نماز آن، سپس به طرف آب زمزم و انجام سعی بین صفا و مروه....(۱۷۱)

سال ده هجری هشت ذی حجه

عرفات

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم هنگام زوال خورشید امر فرمود، همه غسل کردند و احرام حج بستند و سپس لبیک گویان از طریق منی عازم عرفات شد و تا طلوع آفتاب روز نهم در منی باقی ماند و سپس به طرف عرفات حرکت کرد.

سال ۱۰ هجری ۹ ذی حجه

خطبه تاریخی پیامبر در سرزمین عرفات

در آن روز سرزمین عرفه شاهد اجتماعی عظیم بود که تا به حال کسی به یاد نداشت. سفارشات پیامبر در آن روز:

۱) حرمت خون و مال یکدیگر را پاس بدارید.

۲) اختلافات جاهیلت را فراموش کنید.

۳) در امانت خیانت نکنید.

۴) از پیروی شیطان بپرهیزید.

۵) حرمت ماه های حرام را نگه دارید.

۶) حقّ همسران خود را رعایت کنید.

۷) دو چیز گران بها را در بین شما می گذارم، به آن ها تمسک کنید.

۸) همه مسلمانان برادرند...(۱۷۲)

سال ده هجری ده ذی حجه

پایان حج

پیامبر تا غروب نهم ذی حجه در عرفه توقف کرد. وقتی خورشید در افق مغرب پنهان گشت و هوا کمی تاریک شد، بر شتر خود سوار و قسمتی از شب را در مزدلفه و فاصله طلوع فجر تا طلوع آفتاب را در مشعر به سر برد. روز دهم رهسپار منی شد و مراسم رمی جمره و قربانی و تقصیر را انجام داد و برای بقیه مراسم حجّ عازم مکّه شدند.(۱۷۳)

سال ۱۰ هجری ۱۸ ذی حجه

روز غدیرخم

در چنین روزی در سال دهم هجری که پیامبرصلی الله علیه وآله و مسلمانان از اعمال حج بر می گشتند در سرزمین غدیر خم، امامت و خلافت امیرالمؤمنین علیه السلام به فرمان خداوند متعال اعلان شد و پیامبر خطبه غرّایی ایراد فرمود.

«یا أَیها الرَّسُولُ بَلِّغْ ما أُنزِلَ إِلَیکَ مِنْ رَبِّکَ»(۱۷۴) در این مورد نازل شد.

سال ۱۰ هجری ۲۴ ذی حجه

روز مباهله

گروهی از اشراف و بزرگان نصارا خدمت پیامبرصلی الله علیه وآله رسیدند و به بحث و مناظره پرداختند و چون بحث به مجادله کشیده شد، قرار شد مباهله صورت گیرد؛ یعنی دو طرف مخاصمه جمع شوند و هر کدام دیگری را نفرین کند.

پیامبر به همراه امام علی ،حضرت فاطمه، امام حسن وامام حسین علیهم السلام برای مباهله آماده شدند؛ امّا مسیحیان وقتی به این چهره ها نگاه کردند، گفتند: اگر اینان نفرین کنند همه نابود می شویم لذا از مباهله صرف نظر کردند.

در این زمینه، آیه ۶۱ سوره آل عمران نازل شد.(۱۷۵)

سال ۱۰ هجری اواخر ذی حجه

ادعای نبوّت مسیلمه کذاب

مسیلمه کذاب که ابتدا مسلمان بود، مرتد شد و سپس ادّعای نبوّت کرد. دو نفر از نمایندگان وی وارد مدینه شدند و نامه

مسیلمه را تسلیم پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم کردند.

پیامبر خدا نیز نامه وی را کوتاه و محکم جواب داد.

وی بعداً به قتل رسید.

سال ۱۱ هجری نیمه یا ۲۶ صفر

جیش اسامه

تجهیز لشکر اسامه از سوی پیامبرصلی الله علیه وآله جهت مقابله با رومیان از دستورات مهم و اکید ایشان بود که چندین بار هم تکرار فرمود: «جهّزوا جیش اسامه، لعن اللَّه من تخلّف عن جیش اسامه.»(۱۷۶) لشکر اسامه را تجهیز کنید، خدا لعنت کند هر که از آن تخلف کند.

امّا بسیاری از بزرگان و افراد معروف به بهانه های واهی از این دستور پیامبرصلی الله علیه وآله وسلم تخلف کردند.

سال ۱۱ هجری ۲۵ صفر

طلب حلالیت

پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم روز جمعه، سه روز پیش از رحلت خویش به مسجد تشریف آورد، حلالیت طلبید و فرمود هر کسی حقی به گردن من دارد برخیزد و اظهار کند.

سال یازده هجری

قبل از رحلت

نامه ای که نگذاشتند نوشته شود(۱۷۷)

سال ۱۱ هجری سال ۶۲۲۶ هبوط

دوشنبه ۲۸ صفر

رحلت پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم

بنابر نقل مشهور شیعه، وفات پیامبر گرامی صلی الله علیه وآله در چنین روزی واقع شده است.

اگرچه برخی از علمای شیعه و اهل سنت وفات آن حضرت را ۱۲ ربیع الاول می دانند.

عمر شریف آن حضرت هنگام رحلت به ۶۳ سال رسیده بود.

در چهل سالگی مبعوث به رسالت شد، ۱۳ سال در مکّه با آزار و شکنجه فراوان به تبلیغ اسلام پرداخت و ۱۰ سال نیز در مدینه حکومت اسلامی را رهبری کرد.

صلّی اللّه علیه و آله و سلّم

صلوات مخصوص پیامبر اعظم صلی الله علیه وآله وسلم

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما حَمَلَ وَحْیَکَ وَبَلَّغَ رِسالاتِکَ، وصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما أَحَلَّ حَلالَکَ وَحَرَّمَ حَرامَکَ وَعَلَّمَ کِتابَکَ وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما أَقامَ الصَّلاهَ وَآتَی الزَّکاهَ وَدَعا إِلی دِینِکَ وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما صَدَّقَ بِوَعْدِکَ وَأَشْفَقَ مِنْ وَعِیدِکَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما غَفَرْتَ بِهِ الذُّنُوبَ وَسَتَرْتَ بِهِ الْعُیوبَ وَفَرَّجْتَ بِهِ الْکُرُوبَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما دَفَعْتَ بِهِ الشَّقآءَ وَکَشَفْتَ بِهِ الْغَمّآءَ، وَأَجَبْتَ بِهِ الدُّعآءَ وَنَجَّیتَ بِهِ مِنَ الْبَلآءِ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما رَحِمْتَ بِهِ الْعِبادَ وَأَحْیَیتَ بِهِ الْبِلادَ، وَقَصَمْتَ بِهِ الْجَبابِرَهَ وَأَهْلَکْتَ بِهِ الْفَراعِنَهَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما أَضْعَفْتَ بِهِ الْأَمْوالَ وَأَحْرَزْتَ بِهِ مِنَ الْأَهْوالِ، وَکَسَرْتَ بِهِ الْأَصْنامَ وَرَحِمْتَ بِهِ الْأَنامَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ کَما بَعَثْتَهُ بِخَیرِ الْأَدْیانِ وَأَعْزَزْتَ بِهِ الْإِیمانَ، وَتَبَّرْتَ بِهِ الْأَوْثانَ وَعَظَّمْتَ بِهِ الْبَیتَ الْحَرامَ، وَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَیتِهِ الطّاهِرِینَ الْأَخْیارِ وَسَلِّمْ تَسْلِیماً.(۱۷۸)

پی نوشت ها

۱) بحار الانوار، ج ۳۹، ص ۵۵؛ کشف الغمه، ج ۲، ص ۵۳۷.

۲) در باره علت و چگونگی این نذر به کتب معتبر مراجعه شود.

۳) منتهی الآمال مرحوم شیخ عباس قمی؛ فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۱۳۶.

۴) البته آنچه ذکر می شود، جریان ظاهری و عادی امور است و الا طبق احادیث فراوان، نور وجود پیامبر و امامان هزاران سال قبل از خلقت آسمان و زمین خلق شده اند.

۵) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی، ص، ۲۷۲.

۶) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۱۴۳.

۷) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۱۲۱.

۸) منتهی الآمال، ج ۱، ص ۷۰؛ و به روایتی ۷۹۰۰ یا ۹۹۰۰ سال، تاریخ پیامبراسلام، صفایی حائری، ص ۱۴۹.

۹) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۵۹.

۱۰) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۱۸.

۱۱) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۶۱.

۱۲) فرازهایی

از تاریخ پیامبراسلام، ص ۵۹؛ فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۱۵۴

۱۳) سوره صف، آیه ۶.

۱۴) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۱۶۲.

۱۵) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۱۶۶.

۱۶) تاریخ پیامبر اسلام، شیخ عباس صفایی حایری، ص ۱۸۳.

۱۷) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۷۰.

۱۸) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۱۶۸.

۱۹) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۱۸۰.

۲۰) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۸۵.

۲۱) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی.

۲۲) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۲۰۲.

۲۳) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۲۱۳؛ فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۹۲.

۲۴) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۹۶؛ فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۲۳۲.

۲۵) نهج البلاغه خ ۱۹۲

۲۶) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۹۹.

۲۷) سوره شعراء، آیه ۲۱۴.

۲۸) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۲۵۱.

۲۹) تاریخ پیامبر اسلام صفایی حائری، ص ۲۵۴.

۳۰) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی، ص ۲۷۳.

۳۱) فرازهایی از تاریخ پیامبر، ص ۱۳۰ و تاریخ پیامبر اسلام، عباس حائری ص ۲۹۳.

۳۲) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۳۰۴؛ تاریخ پیامبر اسلام، شیخ عباس صفایی حائری، ص ۳۱۶.

۳۳) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۳۰۴ و تاریخ پیامبر اسلام، شیخ عباس صفایی حائری ص ۳۱۶.

۳۴) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۱۴۸.

۳۵) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۳۴۲.

۳۶) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۳۴۵.

۳۷) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۱۵۵.

۳۸) تاریخ پیامبر اسلام شیخ عباس صفایی حائری، ص ۲۰۸.

۳۹) تاریخ اسلام شیخ عباس صفایی حائری،ص ۲۰۸.

۴۰) منتهی الامال مرحوم شیخ عباس قمی، ص، ۸۰.

۴۱) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۳۹۳.

۴۲) حیات القلوب علامه مجلسی، ص ۶۹۹؛ فروغ

ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۳۷۲.

۴۳) سوره اسراء، آیه ۱.

۴۴) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۳۹۳.

۴۵) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۳۹۴.

۴۶) و شاید سه شب جلوتر بوده، فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۳۵.

۴۷) سوره بقره، آیه ۲۰۷.

۴۸) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۲۰.

۴۹) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۰۰.

۵۰) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۳۳.

۵۱) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۳۳.

۵۲) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۰۵.

۵۳) تاریخ پیامبر اسلام، صفایی حائری، ص ۴۰۸.

۵۴) تاریخ اسلام، صفایی حائری، ص ۴۲۰.

۵۵) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۰۹.

۵۶) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی، ص ۲۳۲.

۵۷) سوره حجرات، آیه ۱۰.

۵۸) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۴۷.

۵۹) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص، ص ۴۵۸

۶۰) سررسید روز شمار پیامبر اعظم.

۶۱) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۶۰.

۶۲) تاریخ پیامبر اسلام علامه مجلسی، ص ۸۵۸.

۶۳) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۱۰۸.

۶۴) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۱۰۹.

۶۵) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۶۱.

۶۶) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی ص ۱۱۰.

۶۷) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۲۱.

۶۸) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۶۱.

۶۹) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۶۸.

۷۰) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۶۲.

۷۱) سوره بقره، آیه ۱۸۳.

۷۲) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی، ص ۳۲۵.

۷۳) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۴۷۲.

۷۴) البته طبق نقلی ازدواج امام علی و تولد امام حسن بعد از بدر و در سال سوم هجری بوده است. فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۵۱.

۷۵) منتهی الامال مرحوم شیخ عباس قمی.

۷۶) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی،

ص ابدیت، ۴۸۸.

۷۷) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۰۱.

۷۸) منتهی الامال مرحوم شیخ عباس قمی، ص، ۹۱.

۷۹) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۱۲.

۸۰) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۱۷.

۸۱) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۱۷.

۸۲) حیات القلوب علامه مجلسی، ص ۹۳۱ و سیره معصومان، ترجمه حجتی کرمانی، صفحه ۲۴۵.

۸۳) سررسید روزشمار پیامبر.

۸۴) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۶۰.

۸۵) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۲۷.

۸۶) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۳۲.

۸۷) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۲۶۹.

۸۸) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۷۳.

۸۹) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۱۳۰.

۹۰) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی، ص ۱۳۸.

۹۱) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۷۶.

۹۲) حیات القلوب علامه مجلسی، ص ۹۹۸.

۹۳) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۸۱.

۹۴) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۹۵) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۵۹۵.

۹۶) سر رسید پیامبر اعظم.

۹۷) فروغ ابدیت، آیت اللّٰه سبحانی، ص ۵۹۸.

۹۸) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی ۵۹۷.

۹۹) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۶۱۰.

۱۰۰) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی.

۱۰۱) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۱۶۵.

۱۰۲) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۳۴۵.

۱۰۳) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۳۴۵.

۱۰۴) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۶۳۳.

۱۰۵) فروغ ابدیت، آیت اللّٰه سبحانی، ص ۶۴۴.

۱۰۶) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۰۷) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی.

۱۰۸) حیات القلوب علامه مجلسی، ۱۰۸۵.

۱۰۹) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۱۰) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۱۱) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۱۲) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۶۴۸.

۱۱۳) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی.

۱۱۴) فروغ ابدیت، آیت اللّٰه سبحانی، ص ۶۳۹.

۱۱۵) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۱۶) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۱۷) فروغ

ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۶۵۱.

۱۱۸) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۱۹) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۲۴۶.

۱۲۰) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۲۱) سر رسید روز شمار پیامبر اعظم.

۱۲۲) متن این پیمان را می توانید در این کتاب ها مطالعه کنید: فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۳۷۱ و فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۶۷۹.

۱۲۳) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۳۸۳.

۱۲۴) وقایع الایام مرحوم شیخ عباس قمی، ص ۲۳۹.

۱۲۵) فروغ ابدیت، آیت اللّه سبحانی، ص ۷۲۱.

۱۲۶) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۲۷) وقایع الایام شیخ عباس قمی، ص ۳۱۷؛ فروغ ابدیت، آیت اللّه سبحانی، ص ۷۳۳.

۱۲۸) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی.

۱۲۹) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۲۰۳.

۱۳۰) سوره اسراء، آیه ۲۶.

۱۳۱) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۷۵۲.

۱۳۲) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۳۳) سررسید روز شمار پیامبر اعظم.

۱۳۴) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۳۵) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۷۶۰.

۱۳۶) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۷۶۵.

۱۳۷) برخی زمان این سریه را در ماه صفر سال هشتم هجری ذکر کرده اند.

۱۳۸) نساء/۹۴

۱۳۹) فروغ ابدیت، آیت اللّٰه سبحانی، ص ۷۶۷.

۱۴۰) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۴۱) فروغ ابدیت، آیت اللّٰه سبحانی، ص ۷۷۳.

۱۴۲) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۴۳) فروغ ابدیت آیت آللّٰه سبحانی، ص ۷۷۹.

۱۴۴) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۷۸۷.

۱۴۵) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۴۳۰.

۱۴۶) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۷۹۶.

۱۴۷) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی ۱۴۸) حیاه القلوب، ص ۱۲۱۵.

۱۴۹) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۹۲.

۱۵۰) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۸۳۸.

۱۵۱) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۸۴۵.

۱۵۲) فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۸۴۷.

۱۵۳) سیره معصومان ترجمه حجتی کرمانی، ص ۹۰.

۱۵۴) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۵۵)

سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۵۶) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۵۷) حیاه القلوب، ص ۱۳۵۹.

۱۵۸) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۵۹) فروغ ابدیت، آیت اللّه سبحانی، ص ۸۵۸.

۱۶۰) حیاه القلوب، ص ۱۲۶۱.

۱۶۱) حیاه القلوب، ص ۱۲۶۱.

۱۶۲) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۴۸۶.

۱۶۳) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۴۸۴.

آیه...ولا تقم فیه ابداً..در این مورد نازل شده است.

۱۶۴) سررسید روزشمار پیامبر اعظم.

۱۶۵) منتهی الامال مرحوم شیخ عباس قمی، ص، ۱۳۸.

۱۶۶) سوره حجرات، آیه ۱۴.

۱۶۷) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۴۸۷.

۱۶۸) فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص ۴۸۸.

۱۶۹) حیاه القلوب، ص ۱۳۷۲.

۱۷۰) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۹۲۴؛ حیاه القلوب، ص ۱۳۷۴.

۱۷۱) حیاه القلوب، ص ۱۳۷۴.

۱۷۲) فروغ ابدیت آیت اللّه سبحانی، ص ۹۲۸

۱۷۳) حیاه القلوب، ص ۱۳۸۵.

۱۷۴) سوره مائده، آیه ۶۷.

۱۷۵) در مورد تاریخ دقیق روز مباهله که آیا سال نهم هجری بوده یا سال دهم، آیت اللّٰه سبحانی تحقیقی دارند که مراجعه شود. فروغ ابدیت آیت اللّٰه سبحانی، ص ۹۱۱.

۱۷۶) بحار الانوار، ج ۳۰، ص ۴۳۲.

۱۷۷) پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم قبل از رحلت خویش، در جمع تعدادی از اصحاب فرمود قلم و دواتی بیاورید تا برایتان چیزی بنویسم که پس از من گمراه نشوید. همه می دانستند پیامبر چه قصدی دارد، اما یکی از حاضرین ضمن جسارت به پیامبر، گفت نیازی نیست، قرآن برای ما کافی است. بگو مگو در کنار بستر پیامبر درگرفت، حضرت ناراحت شدند و آنان را از منزل بیرون کردند. پس از آن خواستند وسیله نوشتن بیاورند که حضرت فرمود لازم نیست.

۱۷۸) مفاتیح الجنان، صلوات بر حجج طاهره علیهم السلام.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹